

Parlem-ne

Fundació Betània Patmos

Època 3a

Desembre 2022

Núm. 105

SUMARI / PÀG. 02. 2024. Un nou impuls fundacional!
04. Proposicions 2022/2023 **06.** El primer any. D'1 a 18 a BetàniaPatmos **08.** Qualitat o quantitat? **12.** Ja no baixen els zeros **14.** Art per aprendre amb sentit **15.** Concurs de traducció de la UPF: del francès o l'alemany al català **18.** La responsabilitat mediambiental a l'Escola **24.** Esquitxos que creen una societat sexista **26.** L'Escola: el Futur de l'Art. Gairebé un manifest **36.** La col·lecció: recull de diferents treballs i projectes elaborats a l'Escola el curs 2021-2022 **50.** El menjador escolar, un altre espai educatiu de l'Escola **54.** EXTRAescolars **58.** La Torratxa «posa» per al seu centenari **64.** Long stay immersion programmes abroad **66.** Premis Atzavara **68.** Coneix i millora BP: les comissions de l'AFA **70.** Brief einer Unbekanntenen **72.** English language assistants in our school **74.** BPAumni: enfoque estratégico 2022-2026 **78.** Una altra vegada arquitectura i pedagogia a BetàniaPatmos

2024 UN NOU IMPULS FUNDACIONAL!

JOAN JESÚS DOMINGO I RAMON GIRBAU

Patrons de la Fundació BetàniaPatmos

JACINT BASSÓ

Director general

Aquest article s'encadena orgànicament amb els publicats fa un i dos anys a les pàgines 2 i 3 dels *Parlem-ne* 103 i 104. L'un desxifrava –sobre sis idees– com pot ser que «per ser de tots, [calgui] no ser de ningú»; l'altre versava «sobre el valor de la sostenibilitat [per tal de] preservar el futur de la nostra Fundació». En definitiva, tots dos expliquen la naturalesa jurídica d'una fundació i la manera econòmica de perpetuar-la per tal que, amb el pas del temps, aquella donació inicial s'intensifiqui, s'engrandeixi i se socialitzi sense desvirtuar els seus valors essencials. L'article d'aquest any, del *Parlem-ne* 105 a les pàgines 2 i 3, manifesta l'enorme possibilitat que representa l'any 2024, any en què celebrarem els quaranta anys de la Fundació BetàniaPatmos, la Fundació establerta feliçment al Clos Montserrat de Barcelona on s'ha desenvolupat i es desenvolupa el creixement educatiu de centenars i centenars d'infants i joves.

3 **Abans de 1984.** L'any 1941 va inaugurar-se l'Escola Betània al carrer Descartes de Barcelona sota la direcció de Rosa Maria Omedes, una escola aleshores només per a nenes i noies; el 1959 va inaugurar-se l'Escola Patmos al carrer Bisbe Català, també de Barcelona, sota la direcció d'Emili Teixidor, una escola només per a nens i nois. Però tots plegats, infants i joves, eren fills i filles de les mateixes famílies. Per això l'any 1962 van decidir la constitució de la societat civil Agrupació Escolar, AGES. Era el primer gran acte d'acostament entre les dues escoles, un acostament que de mica en mica va significar la seva fusió, ara en un nou espai, el Clos Montserrat, llindant amb el carrer Montevideo, l'avinguda Mare de Déu de Lorda i el Parc de l'Oreneta, al faldar de Collserola.

Desembre de 1984. AGES era una societat civil conformada per un seguit de persones propietàries de les accions de la societat, però en un moment determinat va sorgir la idea de canviar la forma jurídica de Betània i de Patmos per convertir-la en una fundació. I així va ser. L'11 de desembre de 1984 va celebrar-se una llarga reunió on va aprovar-se el canvi de personalitat jurídica i el darrer dia de l'any, el 31 de desembre, va consignar-se l'escriptura notarial de la Fundació Privada Betània Patmos. Això volia –i vol– dir que els antics accionistes renunciaven a les propietats i a les instal·lacions d'AGES, és a dir, a les tres hectàrees del Clos Montserrat i als tres edificis existents en aquell moment, per cedir-ho tot generosament i gratuïta a la Fundació, l'objectiu de la qual continuava essent el mateix: un projecte educatiu de la màxima qualitat possible. Pot fer-se un regal més esplèndid que aquest? Som conscients de la traça efectiva que aquesta donació ha generat durant les últimes dècades?

Desembre de 2022. Ara que som entre finals de desembre de 2022 i principis de gener de 2023, tornem a llegir les preguntes anteriors i n'afegim algunes altres. Pot fer-se un regal més gran que el Clos Montserrat amb tres dels seus edificis? Com hauria de ser de gran el paper per embolicar-lo? Podem quantificar la traça actual de tanta generositat? Som coneixedors del valor social i ètic que representa el fet fundacional? Vivim enmig d'una època plena d'incerteses; les preguntes que tots ens formulem i les seves possibles respostes prenen més relleu que mai. Alguna de les respostes és clara. Només des de la fortalesa de la societat civil, és a dir, de l'energia generada per les aportacions personals cap a una causa comuna i compartida, com és ara un projecte pedagògic, i des de la col·laboració

entre aquesta iniciativa civil i l'administració pública podrem resoldre els problemes complexos que tenim al davant. Obrim un horitzó, es diu 2024.

Desembre de 2024. El desembre de 2024 farà quaranta anys d'aquella donació i, per tant, de la constitució pública de la Fundació Privada Betània Patmos, institució de la qual d'una manera o altra tots formem part. El curs 2024-2025, doncs, podrem celebrar aquest moment estel·lar, si usem l'expressió que Stefan Zweig va idear en uns altres moments difícils i que el professor Xavier Ciurans va reblar en clau BP en el llibre *Moments & Constel·lacions*. Aquesta excel·lent crònica de la nostra Escola, publicada el desembre de 2017, és un altre acte de generositat com el de tantes i tantes persones que, més enllà de les seves obligacions administratives i els seus interessos estrictament personals, han entès que la riquesa vital dels humans es mesura, essencialment, per tot allò que han donat i, sobretot, per allò que encara són capaços de donar.

Proposicions

2022/2023

El cicle anual d'anar a escola és molt semblant al cicle natural del camp. Les paraules *cultiu* i *cultura* deriven etimològicament de la mateixa font. La relació entre cultivar el camp i conrear el pensament té una arrel profunda que es perd en l'origen incert de les civilitzacions. En el món medieval tot plegat es concentrava en els monestirs, entre molts altres, el de Pedralbes, on, per cert, durant més de cinquanta anys hi hagué el nostre parvulari, justament construït a l'antic hort gran de les monges. Ara hi som molt a prop, gairebé a tocar, i els ritmes anuals del conreu i de l'educació continuen vigents. La memòria del lloc, també.

Així és com començaven aproximadament les «Proposicions» d'ara fa quatre, tres, dos i un any a les pàgines 4 i 5 dels *Parlem-ne* 101, 102, 103 i 104. És possible que l'any que ve, al *Parlem-ne* 106, les «Proposicions» comencin de la mateixa manera. Als oliverars i a les vinyes cada any també passa el mateix, però els olis i els vins resulten diferents.

Cada curs acadèmic la direcció de l'Escola BetàniaPatmos elabora la Programació General Anual, la PGA, a partir de fonts diverses, després d'escollir múltiples veus, revisar el curs anterior i observar molt atentament i críticament les transformacions imparables que l'educació està vivint. La PGA comença a elaborar-se el mes de maig, es pensa i es redacta durant els mesos d'estiu –juny, juliol, agost i setembre– i es presenta abans de Nadal als òrgans de govern i a la comunitat –patronat, equip directiu en ple, claustre, Consell Escolar, junta de l'Associació de Famílies (AFA), representants de les classes i Departament d'Educació a través de la inspecció educativa. Paral·lelament s'activa la seva realització només començar el curs l'1 de setembre de cada any.

La versió curta del document són cinc fulls, nou pàgines amb els objectius de la direcció general repartits per àmbits –institucional, pedagògic, serveis, gestió, comunicació, instal·lacions i àmbit financer i d'inversions; els objectius de les quatre etapes –Infantil, Primària, Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat; i els sis departaments –Arts i Humanitats; Ciències; Llengües

Estrangeres; Educació Física, Esports i Vida Saludable; Orientació i Intervenció Psicopedagògica i Departament TIACC.

El text, però, té una versió completa i expandida on, a banda dels objectius –aquest curs 104!–, organitzats segons els àmbits, etapes i departaments descrits abans, apareixen les accions concretes per desenvolupar cada un d'aquests propòsits amb els seus indicadors de consecució, els equips o les persones responsables de fer el seguiment i la temporització de tot plegat.

El document complet, que incorpora a manera de pròleg el posicionament i a manera d'epíleg un calendari final amb les activitats programades, conté més de quatre-centes accions que ens permetran aconseguir els objectius fixats. És impossible reproduir aquí el seu contingut. Amb tot, pensem que la seva presentació en els fòrums ja citats manifesta la voluntat explícita de mantenir ben informada tota la comunitat.

El *Parlem-ne* 105 és una nova oportunitat. D'aquí aquesta secció anual destinada a presentar molt resumidament els eixos bàsics de la PGA 2022-2023 d'acord amb un exercici celebrat fa pocs mesos on va demanar-se a cada membre de l'equip directiu i als caps dels departaments que triessin una «proposició» del seu programa per a aquest curs. El resultat és aquest conjunt de 19 idees-proposta per a l'actual curs escolar que presentem a continuació.

Des de la direcció general, pedagògica i de serveis:

01. Exercir la defensa de la forma jurídica de les fundacions com un model exitós d'organització i gestió de la societat civil amb la mirada posada al 2024, any del quarantè aniversari de la constitució de la Fundació BetàniaPatmos.

02. Retornar a la màxima normalitat possible després de dos anys i mig

5 alterats per la pandèmia de la COVID-19 regularitzant totes les accions internes i externes que desenvolupi la institució.

03. Intensificar la cooperació amb la junta de l'AFA i la junta de BPAumni, òrgans de representació de les famílies i dels antics alumnes de l'Escola que han procedit, ara fa pocs mesos, a un canvi de la presidència.

04. Nomenar i consolidar càrrecs de responsabilitat en la gestió de les etapes i els departaments didàctics.

05. Fer un seguiment acurat de tot el procés de migració documental al Drive i avançar en la implantació d'un entorn virtual d'aprenentatge (EVA).

06. Reforçar i augmentar les accions necessàries perquè l'Escola mantingui el màxim de presència i notorietat, especialment ara, un moment d'incerteses múltiples i de crisi demogràfica per la baixa natalitat.

07. Observar les instal·lacions, proposar millores i prioritzar aquelles obres que es considerin prioritàries, com és ara la instal·lació d'un conjunt de plaques fotovoltaïques als sostres dels edificis de Primària i ESO per tal de generar energia solar; iniciar la reforma de la planta STEAM de Secundària i intervenir en diferents zones dels espais exteriors per tal que s'afavoreixi el seu ús més enllà dels moments d'esbarjo.

08. Desenvolupar «l'art» com a tòpic orbital de l'any acadèmic 2022-2023.

Des de les etapes educatives:

09. Dissenyar i procedir a la implantació dels nous currículums a les quatre etapes de l'Escola –Infantil, Primària, ESO i Batxillerat– després de la publicació d'una nova llei d'educació, la LOMLOE.

10. Elaborar, revisar o millorar els plans d'acció tutorial (PAT) de les quatre etapes educatives.

11. Millorar aspectes organitzatius concrets de cada una de les etapes.

12. Fer un seguiment acurat del procés d'implantació de la LOMLOE a l'etapa de

Batxillerat amb tots els canvis d'oferta i d'itineraris que això significa, parant molta atenció a la proposta de les noves proves d'accés a la universitat.

Des dels departaments didàctics:

13. Dissenyar, implementar i avaluar accions de millora en les habilitats comunicatives de l'alumnat: comunicació oral, comunicació escrita i comunicació audiovisual.

14. Analitzar els resultats de les proves externes, especialment en els àmbits del llenguatge matemàtic i les llengües catalana i castellana.

15. Adequar la programació a les necessitats marcades pel nou currículum, donant un especial èmfasi a la vida saludable.

16. Posar el focus en activitats internacionalitzadores, amb mobilitat o segons la idea del quilòmetre zero, i promoure la seva visualització després de dos cursos de restriccions forçades.

17. Continuar dissenyant i implementant el pla de col·laboració amb les famílies de l'Escola a través d'activitats formatives.

18. Implementar el Drive com a espai documental i fer un seguiment acurat de tot el procés d'exportació sense menystenir qüestions com ara la seguretat.

Des de la perspectiva econòmica i financera:

19. Analitzar l'impacte que la crisi demogràfica de baixa natalitat pugui provocar els propers anys en el sector educatiu, sense oblidar mai que només amb rigor pressupostari i prioritització de les inversions la Fundació podrà mantenir la seva voluntat de fer que les coses s'esdevinguin.

També ho dèiem l'any passat i l'anterior i els altres. Aquest és un exercici de síntesi, parcial però essencial, que volem compartir amb tots els lectors i lectores del *Parlem-ne* 105. Que les proposicions es facin realitat i que el fascinant curs 2022-2023 sigui fèrtil i profitós per a tothom.

L'EI1 de BetàniaPatmos va obrir les seves portes el setembre de 2021. Feia molt de temps que les famílies de l'Escola ens demanaven poder iniciar l'escolaritat dels seus fills i filles amb nosaltres; volien que la primera escola dels seus infants fos BetàniaPatmos. Ens feien arribar la il·lusió de poder portar els més petits de casa amb els germans grans i, tots junts, anar a la mateixa escola. Això també els facilitaria molt la dinàmica familiar.

Després de moltes valoracions, la idea de ser una escola 1-18 ens va engrescar. Poder ser la primera via d'escolarització de la gran majoria d'infants del nostre centre, de ser els primers mestres en acollir-los, veure els seus primers passos en el món educatiu, veure la seva evolució al llarg dels anys, ens va motivar a engegar aquest nou repte i a iniciar el nostre projecte educatiu el primer any de vida dels infants.

Hem volgut crear un entorn on se sentin estimats i valorats, oferint-los possibilitats d'anar adquirint un desenvolupament integral, i una major autonomia i autoestima. Vetllem per donar-los eines per establir vincles positius amb els adults que els atenen i amb els companys; per pensar, per participar, per prendre decisions. En definitiva, un entorn favorable per atendre les seves necessitats bàsiques i afavorir el seu creixement.

L'essència d'EI1 és el benestar de l'infant, que entenem com ésser únic i irreplicable, amb els seus ritmes i necessitats, la qual cosa respectem. Les decisions sobre l'alimentació, el descans, els horaris... les parlem amb les famílies, perquè entenem que hem d'anar de la mà: l'escola ha de ser un espai on famílies i mestres comparteixen l'educació dels més petits.

La llar d'infants és el primer graó del sistema educatiu. El que aprenen abans dels 3 anys condiona com serà el seu caràcter, el seu temperament i la seva relació amb els altres i amb el món. Aquestes reflexions són un exemple del perquè ens agrada que el nostre projecte educatiu s'iniciï a una edat tan primerenca.

Hem de dir que una vegada passat el primer any d'experiència, les famílies ens han fet arribar el seu agraïment i es mostren molt contents. Valoren molt positivament que els seus fills i filles tinguin des d'EI1 l'oportunitat de jugar i relacionar-se amb altres infants; de gaudir d'espais i materials especialment pensats i organitzats per facilitar l'activitat i les relacions; de participar en activitats i propostes educatives d'ensenyament i aprenentatge que afavoreixen el seu desenvolupament i d'estar acompanyats per persones que gaudeixen de la seva feina i respecten les necessitats tant dels infants com de les famílies.

**EL
PRIMER
ANY**

D'1 a 18 a
BetàniaPatmos

Qualitat o

Quantitat?

Vivim en un moment i en una societat molt ràpids i canviants en què el temps és or i la dedicació a la criança i l'atenció dels nostres fills i filles és un valor difícil d'aconseguir en el dia a dia. La conciliació familiar esdevé, així, un tema de debat complicat de resoldre.

A molts pares i mares els preocupa no passar prou temps amb els seus fills i filles, i es pregunten com això pot afectar en el desenvolupament dels petits. Alguns d'ells, fins i tot, se senten culpables per treballar a jornada completa o dedicar-se espais a si mateixos.

Davant de la proposta «Temps per cuidar els fills, qualitat o quantitat?», els experts opten per la fusió de totes dues variables, però també tenen clar que, davant la dificultat de conciliació del món laboral amb el familiar, la balança es decanta cap a la qualitat per sobre de la quantitat.

Què és el temps de qualitat?

Entenem per temps de qualitat tots aquells minuts i hores d'atenció plena que compartim amb els nostres fills i filles, ja sigui per jugar, explicar contes, escoltar-los, donar-los consells..., és a dir, tots aquells moments que els dediquem i que passem amb ells sense distraccions.

Tal com defensa el pedagog Carlos Parellada, «estar present no és el mateix que fer-se present». No es tracta d'establir d'una manera rígida horaris; en realitat, qualsevol moment del dia pot transformar-se en un temps d'aprofitament que ens aporta molts beneficis.

11

Algunes propostes

- Convertir els petits moments diaris en temps de qualitat. Qualsevol moment del dia és un bon moment per connectar amb el nostre fill o filla. Podeu aprofitar els trajectes en cotxe, llegir, explicar un conte o mantenir una conversa abans d'anar a dormir. També podem involucrar-los en qualsevol activitat diària, aprofitar el moment d'anar a comprar per inventar jocs pel camí, escoltar com els ha anat el dia, explicar-los alguna història o cuinar plegats un bon menú.

- Fer alguna activitat fora de casa. Podem organitzar petites sortides especials que, si les planifiquem conjuntament i amb antelació, farà que gaudim del moment i les esperem amb il·lusió. No cal pensar en grans activitats. Anar a un museu, fer un taller, visitar la biblioteca o anar d'excursió... ja poden ser una bona excusa per passar una bona estona en família!

- Temps familiar sense tecnologia. Podem programar moments lliures de pantalles en què ens alliberem del neguit d'estar sempre connectats, com, per exemple, dinar sense mòbils, deixar els mòbils a l'entrada de casa, no utilitzar les tauletes com a cangurs...

- Poseu-hi sentit de l'humor. Rieu, gaudiu-ne... El joc i el lleure són tan importants com els hàbits i els límits.

- Alerta! No intentem recuperar el temps perdut. Compensar la sensació de falta de temps ens pot generar un estrès i un neguit que no afavoreixen la tranquil·litat necessària per cuidar el vincle afectiu amb els nostres fills i filles i gaudir-ne.

- Intentem no compensar ni recompensar amb objectes pel temps que no hem pogut passar amb el nostre fill o filla. Un petó, una mirada, un somriure poden ser el millor regal que els podem fer.

Amb tot això volem dir que compartir temps de qualitat amb els fills no només millorarà el clima i la comunicació familiar, sinó que fomentarà la seva seguretat i autoestima. No cal complicar-se, feu-ho senzill, sense rareses, d'acord amb la vostra manera de ser i fer. Deixeu-los espai per créixer, no caiguen en la sobreprotecció ni us obsessioneu en una dedicació absoluta. És important que infants i adults tinguin espais propis per desenvolupar la seva llibertat i autonomia. Prioritzar els petits moments de qualitat ens permetrà establir les connexions sòlides i segures que necessiten per créixer amb seguretat i fortalesa emocional.

Quins beneficis ens aporta el temps de qualitat? Afavoreix la comunicació familiar. / Enforteix els vincles afectius. / Afavoreix el desenvolupament cognitiu, físic i emocional. / Ajuda que pares i mares, fills i filles es coneguin millor. / Genera aprenentatges compartits. / Augmenta la confiança, la seguretat i l'autoestima. / Allibera l'estrès. / Potencia les habilitats socials.

DIEGO MONTERO
Professor d'Educació Primària

**JÀ NO
BAIXEN
ELS
ZEROS**

Vint-i-cinc entre vuit hi
cap a tres, en queda un. Per seguir
dividint baixem un zero i aleshores...

Ep! Un moment!
Com que «baixem un zero»?
D'on, del cel?

Recordeu, 4t o potser 5è de Primària: $25 \div 8$, m'hi cap a 3 i en sobra 1; llavors baixo un 0 i poso una coma al quocient. Ara són $10 \div 8$, m'hi cap a 1, i me'n queden 2. Baixo un altre 0 i són 20... Algú, especialment aquest noi o noia de 4t o de 5è, pot explicar per què baixem aquests 0? D'on els baixem? Segur que sovint heu repetit aquesta cantarella. Sabem per què?

Després d'anys de reflexió, investigació, lectura i formació, les matemàtiques a l'etapa de Primària de l'Escola estan en procés de canvi, els principis del qual són la comprensió, la resolució de problemes i la transparència en tot allò que es fa a classe de matemàtiques. El procés va ser impulsat pel curs de formació en què vam participar els mestres de la matèria i que va impartir la Cytia Riquelme, formadora i membre de l'ABEAM (Associació de Barcelona per a l'Estudi i l'Aprenentatge de les Matemàtiques) durant la primera meitat del curs passat.

Tot i ser més global, en aquest article ens volem centrar en l'enfocament del càlcul com a canvi més significatiu. La base de la nostra didàctica del càlcul és l'obsessió perquè els algorismes que fan servir els alumnes per resoldre operacions siguin clars, transparents, amb significat. Per això, procurem partir de situacions versemblants properes als nois i noies, fet que provoca que treballin amb «quantitats» i no amb «dígit». Aquest és un element essencial! I té un munt d'implicacions.

En primer lloc, hem de tenir en compte que el punt de partida ha de ser allò que l'alumnat pot veure, tocar i sentir. Les situacions versemblants i el material manipulatiu seran el punt de partida. Per saber quants són $9 + 12$, partirem d'una situació propera a la nena o al nen, com ara representar aquestes quantitats amb els seus companys i companyes a la classe; o bé tindrem 9 cubs i 12 cubs a la taula per esbrinar quants són tots junts. A poc a poc ja anirem introduint formes més abstractes, però procurant no perdre mai aquesta perspectiva inicial.

Sens dubte, doncs, les operacions es faran amb nombres a l'abast de l'alumnat. És més important que una noia, un noi de 3r EP entengui què vol dir restar, per exemple, $73 - 48$, que no que calculi mecànicament $1322 - 843$. Quan necessiti operar amb nombres grans ja farà servir la calculadora, no? Qui no en té una a l'abast?

Amb l'operació abans esmentada, $73 - 48$, a més, no pensem que a 7 li'n trec 4. Pensem primer, per exemple, que a 73 li'n restem primer 40 i en tinc 33, i després buscarem quant em quedarà si tenim 8 unitats menys. Perquè aquí, insisteixo, no en tinc 7, sinó 70.

La descomposició i la composició dels nombres juguen un paper també interessant: $14 + 18$ es pot plantejar de la manera següent: primer trobo quant és $10 + 10$, que és 20, i després $4 + 8$, que són 12. Finalment, $20 + 12$ són 32. De nou, per a la comprensió d'aquesta situació, haurem de recórrer al material manipulatiu. Podria tenir un bitllet de 10 i 4 monedes per una banda i un altre bitllet de 10 i 8 monedes per l'altra. Per sumar-ho agafo els dos bitllets de 10 primer i després les monedes, que sumen 12. Tot aquest enfocament es trasllada també a la resta d'operacions, inclosa la divisió.

El procés d'aprenentatge també convida els alumnes a cercar possibles maneres de resoldre aquests reptes, el que implica que no tots seguiran sempre un mateix camí. La mirada oberta permet que puguin aparèixer algorismes personals de resolució de les operacions.

Tot aquest camí és més llarg i més lent. És també, però, i sens dubte, més segur. Volem que els nois i les noies pensin, investiguin, busquin i trobin respostes. Començaran a fer algunes operacions més tard, però quan estiguin preparades i preparats per entendre-les de manera transparent.

En definitiva, hem encetat un camí molt convençuts del que fem i cap a on anem. Amb dificultats i passos enrere, segurs, però les nostres ganes de fer-ho cada dia millor ens duran a bon port.

Els zeros els trobarem en el camí, ja no baixaran del cel.

ART PER APRENDRE AMB SENTIT

Com recull la Carta de les Arts a l'Educació del CoNCA,
l'art és un dret fonamental que tenim els humans.
Ens caracteritza com a espècie i garanteix el nostre
desenvolupament personal.*

L'educació en les arts, per tant, és necessària, i la imaginació, l'expressivitat i la creativitat són cada dia més inexcusables i determinants en el desenvolupament de les trajectòries personals, acadèmiques i professionals.

A l'Escola fa anys que estem realitzant una profunda reflexió sobre el paper de l'art a les nostres aules i sobre l'acompanyament que donem al nostre alumnat en el seu procés de configuració d'una cultura i un llenguatge visual propi, eficient i lliure. Renovar l'educació artística ens ha permès: iniciar projectes globalitzats en els quals l'art és l'eix vertebrador, omplir les programacions de dones artistes o replantejar i millorar l'educació visual, entre molts altres exemples.

Tenim la necessitat d'actualitzar els nostres referents perquè, en primer lloc, els llenguatges artístics contemporanis ens permeten desenvolupar processos creatius més oberts, sense respostes estereotipades; en segon lloc, perquè l'art contemporani enriqueix les experiències educatives dels nostres nens i nenes, nois i noies, i ens permet dotar-los d'eines amb les quals puguin comprendre i expressar el món que els envolta; i, per últim, perquè l'art està estretament vinculat a l'emoció.

Diu el doctor en biologia i investigador David Bueno que «recordem el que ens emociona». La neurociència, doncs, ens confirma que l'emoció, la imaginació i la creativitat són fonamentals per a tot aprenentatge. A l'Escola ho tenim clar i a les aules els llenguatges artístics ens fan vibrar cada cop més. Art per aprendre amb sentit i pel sentit d'aprendre.

- 15 Diàriament llegim textos, articles, subtítols de pel·lícules en llengua catalana i/o castellana. Llegim instruccions de l'ús d'una màquina i ens adonem que les entenem millor en la llengua original que en la traducció o bé llegim títols de llibres o sèries que no tenen res a veure amb la llengua original.

CONCURS DE TRADUCCIÓ DE LA UPF; DEL FRANCÈS O L'ALEMANY AL CATALÀ

L'objectiu de la participació dels alumnes de francès i alemany de 4t ESO i de 1r de Batxillerat al Concurs de Traducció organitzat per la Facultat de Traducció de la UPF consisteix justament en això. Es tracta de jugar a fer de traductors i ser conscients que les llengües no es poden traduir de manera literal, que cada llengua té els seus girs, la seva sintaxi, els seus usos, que «Salut!» en francès pot ser «Bon dia!» en català, que «OK» en anglès pot ser «Entesos» en català i que «Achtung!» pot ser «Estigues!».

Proposem als alumnes que, emprant qualsevol diccionari en paper que desitgin (condició de l'organització del concurs), tradueixin els textos que ens proposem per a la fase 1. D'entrada, aquesta activitat els sorprèn perquè consideren que pot ser molt fàcil, encara més podent disposar de tots els diccionaris de paper que desitgin. Ara bé, de seguida s'adonen que, tot i que puguin entendre el significat del text de la llengua de partida, no sempre és possible expressar allò mateix en una altra llengua tot garantint que el nou text conservi contingut i sembli realment autèntic en la llengua de destí. És molt gratificant observar com els alumnes s'aboquen amb interès a aquesta activitat que els acaba suposant un repte o petit puzzle. De fet, és una activitat creativa i, fins i tot, un repte gairebé matemàtic.

Així, doncs, permeteu-nos un petit joc similar al dels alumnes. Aquí us reproduïm part dels textos de la primera fase del concurs que l'organització ens va remetre el curs 21-22. Podeu disposar de diccionaris bilingües, monolingües, de sinònims... Ara bé, no es permeten diccionaris ni cap eina digital.

Paper, llapis i... com traduiríeu algun d'aquests textos procurant que es mantingui el seu significat i que realment sembli que s'havien escrit originàriament en català?

Sort!

LA CASA
DE PAPEL
THE MONEY
HEIST
GONE WITH
THE WIND
ALLÒ QUE
EL VENT
S'ENDUGUÉ

17

Neue alte Märchen

Berühmte Märchen, neu erzählt: Das ist der Stoff, aus dem zurzeit viele Filme und Bücher sind. Die Geschichten sind oft Jahrhunderte alt. Doch dass sie jetzt neu interpretiert werden, sagt viel über die Gesellschaft. Man könnte fast von einem Märchen-Boom sprechen: Viele Filme, Videospiele und Romane der letzten Jahre greifen Handlungen und Motive bekannter Märchen auf. Eines der berühmtesten Beispiele ist Disneys „Maleficent“, eine moderne Version von „Dornröschen“. Doch das Phänomen, dass Märchen neu erzählt werden, ist selbst alt: Viele Märchen, die wir heute kennen, wurden zwar im 19. Jahrhundert veröffentlicht, doch auch sie gehen auf Geschichten zurück, die teilweise viel älter sind.

Veure traducció al català

Je suis l'écrivain. C'est ainsi que tout le monde m'appelle. Mes amis, mes parents, ma famille, et même ceux que je connais pas mais qui, eux, me reconnaissent dans un lieu public et me disent : « Vous ne seriez pas cet écrivain... ? » Je suis l'écrivain, c'est mon identité. Les gens pensent qu'en tant qu'écrivain, notre vie est plutôt paisible. Récemment encore, un de mes amis, se plaignant de la durée de ses trajets quotidiens entre sa maison et son bureau, finit par me dire : « Au fond, toi, tu te lèves le matin, tu t'assieds à ton bureau et tu écris. C'est tout. » Je n'avais rien répondu. [...] Cette histoire commença au mois de février 2012, lorsque je quittai New York pour aller écrire mon nouveau roman dans la maison que je venais d'acheter à Boca Raton, en Floride.

Veure traducció al català

AVUI ANIREM A L'HORT?

Aquesta és una de les preguntes que segurament més sovint hem sentit les mestres de ciències quan entrem a l'aula. L'hort, els terraris, els compostadors i l'hotel d'insectes han anat agafant més i més protagonisme dins la nostra programació, han esdevingut nous i amplis espais d'aprenentatge i han anat ampliant el projecte mediambiental de la nostra Escola.

És un projecte integral, que teixeix més i diferents connexions entre les etapes i que ens ofereix noves oportunitats per compartir coneixements dels qual, sens cap mena de dubte, ens nodrim tots plegats. Tots tenim un paper rellevant i únic en aquest gran engranatge de peces que funcionen com un tot i en aquest article us volem presentar breument algunes de les accions que hi duem a terme.

Per als més petits és un repte emocionant el fet de compartir aprenentatge amb els alumnes més grans i per a aquests últims és una oportunitat única d'acompanyar, empatitzar i aprendre dels més petits. Ho fan amb dedicació i estima.

L'hort requereix de força intervencions setmanals per tal de mantenir-lo en bon estat i detectar-ne les necessitats. És per això que setmanalment hi van diferents cursos d'Educació Infantil i Primària a regar, esporgar les plantes i treure'n algunes de vivaces. Els alumnes acaben identificant les necessitats que té la terra.

L'hort

Cavar, adobar, plantar, regar, treure plantes vivaces (les mal anomenades 'males herbes', per als qui com jo ho vàreu aprendre així), esporgar, collir, tastar el que es cull... L'hort ens ofereix poder tocar, flairar i observar *in situ* allò que sovint expliquem a l'aula, fet que els aprenentatges siguin molt més significatius. Podem baixar a l'hort i anar seguint el procés de germinació d'una llavor, mesurar com creix la nova planta, com fa flor i com es desenvolupa el fruit. L'interès que mostren els alumnes és major i més motivador.

Abans de començar a plantar, la terra necessita els nutrients que li ofereix l'adob que hem aconseguit des dels nostres compostadors. Els alumnes de 4t són els qui s'encarreguen d'adobar la terra. I quan tot està llest... comença la plantada!

A l'hort hi tenim quatre feixes i les distribuïm entre EI i EP. Us detallem dos exemples d'activitats col·laboratives que hi duem a terme entre les etapes:

- EI3 anys - 3r EP. Els més petits ja han plantat el planter de temporada i ara seran els encarregats d'explicar als alumnes de 3r EP el procés que han seguit.

- 1r EP s'encarrega també de plantar de temporada i ho fa amb la col·laboració dels seus padrins lectors de 6è EP. Junts, padrins i fillols, baixen a l'hort a plantar.

Tot el que hi plantem ho tenim retolat. Aquesta retolació s'ha anat fent al llarg d'aquests anys i hi han intervingut diferents cursos. El curs passat 2021-22, però, els alumnes de 3r ESO van estar treballant des de la matèria d'Informàtica en un nou disseny de retolació que estrenarem aquest nou curs. Hi trobarem una imatge, el nom comú i el nom científic de la planta i els seus usos. També hi podem veure algunes rajoles de ceràmica que van realitzar els alumnes de Batxillerat artístic fa alguns cursos i que es van coure al mateix forn de ceràmica que tenim a l'Escola.

Els compostadors

Les plantes necessiten nutrients i això els nostres alumnes ho aprenen i ho viuen des d'EI. Tenim compostadors que ens proporcionen l'adob necessari per a les nostres feixes. Alguns dels mestres de l'Escola s'han format específicament per poder engegar i mantenir aquests compostadors en bon estat i poder nodrir la nostra terra. Actualment en tenim dos: un el mantenim actiu i l'anem alimentant setmanalment; l'altre «descansa» durant uns mesos mentre va formant-se el compost per a la propera plantada.

En aquesta branca del projecte hi intervenen cursos d'EI i EP. Infantil i 1r i 2n EP alimenten el compostador actiu

AVUI ANIREM A L'HORT?

Sílvia Súñer
Mestra d'Educació Primària

JOVES PER A L'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

Íngrid Vázquez
Alumna de 2n de Batxillerat

MÉS QUE APRENENTATGE I SERVEI

Joan Pareja i Honor Phillips
Alumnes de 1r de Batxillerat

David Díaz
Professor del Departament de Ciències

LA RESPONSA A LA TANTAL·LÀTIA MEDIAMBIENTAL A L'ESCOLA

tot abocant-hi les pells de fruita del berenar. Els alumnes de 4t EP són els qui en fan un manteniment més acurat i setmanalment també hi aboquen les restes orgàniques que ens proporciona el menjador de l'Escola. A principis de curs, els alumnes de 4t aprenen què és un compostador. Cal entendre bé el seu procés, saber com mantenir-lo en les condicions ideals de temperatura i humitat, així com saber quina matèria orgànica cal abocar-hi. Aquest aprenentatge es fa entre l'aula i l'experimentació a l'hort, quan s'engega de nou el compostador. Primer de tot cal buidar el que ha estat «descansant» durant els darrers mesos, adobar la terra de les feixes amb el compost i, un cop buit, tornar-lo a engegar. Durant el curs veuen tot el cicle complet i això és molt interessant.

Per tal de poder controlar-ne la temperatura, sobre els dos compostadors s'hi va instal·lar un sostre de fusta mòbile que hi ajuda molt. També convé detectar-ne la necessitat d'humitat, el tipus de matèria que hi hem d'abocar (més o menys seca) i també convé airejar-lo per tal que pugui anar fent millor el seu procés.

Aquest espai també és molt interessant per a aquells cursos que estiguin estudiant els invertebrats, ja que ens ofereix la possibilitat d'observar-los directament tot obrint momentàniament el compostador.

L'hotel d'insectes

Aquesta tercera branca del projecte es troba també dins el mateix hort i és el resultat d'una activitat que es va dur a terme entre els companys de 3r EP i 1r ESO. Els alumnes de 1r ESO estaven aprenent sobre els invertebrats, tema que també es treballa a 3r EP, i entre l'equip va sorgir la idea de crear un hotel d'insectes a l'Escola. Els més grans van ser els encarregats d'investigar i informar-se dels materials més adients als diferents tipus d'insectes que ens interessa que s'allotgin al nostre hotel i també van fer el disseny de com s'hauria d'anar col·locant el material. Un cop feta aquesta cerca i pensat el disseny, el van presentar i explicar als alumnes de 3r EP, que es van responsabilitzar d'aconseguir els diferents materials i van anar construint l'hotel.

Els terraris

Actualment tenim tres terraris a l'Escola: un el tenim a l'aula de ciències d'EI, un altre a l'aula de ciències d'EP i el tercer és a prop de l'hort (el podeu veure a mà dreta en pujar la rampa de l'Escola) a l'abast de tothom.

Als nostres terraris hi tenim insectes pal i cada etapa s'encarrega de mantenir-lo en bon estat. El manteniment del terrari de Primària i el de l'hort corre a càrrec dels alumnes de 5è, que són els que van a buscar esbarzers per als insectes i el mantenen en les millors condicions d'humitat. Setmanalment hi ha un dels grups que s'encarrega del seu manteniment.

Sempre que es realitza alguna de les intervencions que heu llegit s'aprofita per veure les necessitats de l'hort en aquell moment i, per tant, és fàcil trobar-hi algun curs que també està aprofitant per regar o fer-hi el que més hi convingui.

Segurament aquest any ja heu pujat la rampa per anar a fer la visita de tutoria, per recollir els vostres fills o per alguna altra qüestió, però us volem convidar a fer la passejada sense presses, entretenint-vos en els espais que trobareu al vostre pas i, si aneu acompanyats dels vostres fills o filles, ben segur que us explicaran un munt de coses que hi han fet.

Nosaltres hi seguim treballant i explorant-ne noves possibilitats perquè és el nostre objectiu, pel que ens ofereix, perquè ens agrada, però, sobretot, perquè ELS agrada!

L'emergència climàtica és un dels majors reptes al qual ens enfrontem avui dia. És per aquest motiu que l'assignatura de Cultura Científica va dedicar gran part del curs passat a tractar i analitzar aquest desafiament mundial.

L'oportunitat que va sorgir de participar, de la mà d'Escoles + Sostenibles, en la segona edició de la iniciativa *Joves per a l'emergència climàtica* va permetre als alumnes de la matèria la possibilitat de, no només parlar-ne i prendre'n consciència, sinó de proposar canvis tant a l'Escola com a la ciutat. Ens ho explica en primera persona l'Ingrid Vázquez, alumna de 2n de Batxillerat que va participar en el projecte el curs passat.

«L'objectiu d'aquest projecte és apropar la ciència als joves a partir d'un procés de recerca científica sobre diferents aspectes de l'emergència climàtica que ens acompanyen dia a dia. El projecte constava de tres parts i en totes tres vam estar acompanyats per un equip de científiques expertes, la Laura Batlle i la Federica Massa, les nostres científiques de referència, que, després d'una sessió informativa virtual, ens van proporcionar els materials per treballar a l'aula i ens van presentar les temàtiques a investigar: "Compreu pensant en el clima? Roba i moda" i "Compreu pensant en el clima? Dades i aparells electrònics".

Els següents dos mesos vam plantejar una pregunta investigable per a cada tema i vam seguir el mètode científic per tal de respondre-les. En acabar la recerca, dos grups representants de l'Escola Betània Patmos vam presentar la metodologia emprada i els resultats de la recerca als científics organitzadors de l'activitat i a la resta de centres participants. Més tard les propostes presentades serien transferides a l'Ajuntament de Barcelona per a una possible implementació a la ciutat.

El nostre grup, que investigava el consum responsable d'aparells electrònics, estava format per l'Alejandro Doria, la Natàlia Marengo, el Vladimir Dzigua i jo mateixa. La nostra investigació va girar a l'entorn de les preguntes "Quants aparells electrònics tenen els adolescents de l'Escola?", "Com podem millorar-ne la reutilització i minimitzar-ne l'ús o fer-lo més sostenible?" i "N'estem conscienciats?".

Els nostres resultats apuntaven que hi havia un total de 1.500 aparells electrònics entre 5è de Primària i 2n de Batxillerat. Cada nen en tenia un o dos propis i menys del 50% dels alumnes estaven conscienciats sobre l'impacte que aquests instruments podien produir en el medi ambient. Finalment vam concloure que per reduir l'ús d'aparells electrònics i augmentar-ne el reciclatge calia implementar a BP no només una campanya informativa sinó instal·lar punts de recollida, un contenidor exclusiu de residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE), i disposar de plantilles de compra de productes d'aquests tipus adaptades als alumnes.

En l'àmbit personal, aquesta oportunitat va permetre al grup descobrir situacions que ens afecten avui dia i que desconèixiem. A mesura que avançàvem en la investigació, sorgien més i més preguntes (submergir-te durant uns mesos en una qüestió t'acaba tornant un professional del tema). A més, el treball ens va fer veure que hi ha un ventall de maneres d'analitzar l'emergència climàtica; només cal prendre consciència d'aquest problema i adonar-nos que amb aquest tipus d'iniciatives també s'està ajudant el món. A més, sortir de l'Escola per parlar d'una feina que feia tants mesos que portàvem planificant dins d'unes aules –ajudats en tot moment per les nostres professores de la matèria, l'Anna Hervàs i l'Alina de Echaniz– va ser un altre tipus d'experiència que no havíem viscut fins a la data. Realment va ser molt satisfactori veure com aquella investigació de tants mesos era escoltada per professionals i que les nostres propostes podien fer-se tangibles a la nostra ciutat.

Sense cap mena de dubte, és un projecte molt recomanable per a les futures generacions de l'Escola, ja que els permetrà realment adquirir una nova perspectiva respecte al nostre paper com a estudiants davant els reptes del món actual.»

Des de fa uns anys alumnes d'ESO de l'Escola pugen a la serra de Collserola a recollir tota mena de brossa i residus. Amb aquesta descripció ben bé podríem entendre que simplement es tracta d'anar-hi i portar a terme una mica d'esforç i d'acció social.

Encara que la voluntat d'aquesta activitat, vinculada al currículum de l'etapa d'ESO, pugui interpretar-se d'aquesta manera, l'esperit amb què la canalla la realitza i, sobretot, el retorn que expressen als professors quan novament entren a l'aula ben bé podria significar una llavor emocional de respecte i lligam amb l'entorn natural del Clos Montserrat. De fet, les paraules que segueixen descriuen aquesta sensació.

«Després d'atendre a la presentació de la jornada, ens va tocar a nosaltres: cadascú va agafar un parell de guants i un gran nombre de bosses de brossa i es va dirigir a recollir residus a la serra de Collserola.

Haviem de fer petits grups i recollir les escombraries dins les bosses. Omplir-ne quatre per grup era el nostre objectiu, el qual vam superar amb escreix –i encara vam reclamar als nostres professors més bosses per continuar la tasca! Un cop recollida, vam separar els residus en les categories de reciclatge: envasos, paper, orgànic, vidre i, malauradament,

un rebuig per als objectes que no entressin a la resta. Vam trobar un matalàs sencer i, fins i tot, columnes, rodes, senyals de trànsit... Finalment tot va quedar organitzat, de manera que un camió del Parc Natural de la Serra de Collserola les va passar a recollir.

Tots els alumnes vam participar activament a la recollida i vam aconseguir netejar força la zona! Amb aquesta activitat vam poder aprendre i experimentar la duresa de fer un voluntariat i actuar de manera altruista, juntament amb les recompenses anímiques que involucra. Ara, després d'aquesta experiència, no ens resultarà gens complicat endinsar-nos en el món del voluntariat!»

ESQUITXOS QUE CREEN UNA SOCIETAT SEXISTA

24

Em dic Maria. Tinc 30 anys i visc a Barcelona. El que més m'omple en aquesta vida és viatjar. M'agrada explorar les cultures i els costums de cada racó del món. Però...

Si visc a Aràbia Saudita, no puc sortir de casa sense el permís del meu pare o del meu marit. Si visc als Estats Units, no puc escollir què vull fer amb el meu cos. Si visc a Andorra, tampoc. Si visc a Ohio i vull competir en un esport, m'inspeccionaran els genitals per veure que no sigui una dona trans i, si ho soc, em prohibiran competir. Si visc a l'Índia, m'he de casar amb qui escullin els meus pares i hauré de marxar a viure amb la família del meu marit, a cuidar dels seus pares i netejar casa seva. Si visc a Papua Nova Guinea, les probabilitats que algú abusi de mi sexualment

algun cop en la meua vida són terriblement altes, potser un policia o un metge en qui confiava. Si visc a Iran, el meu marit es pot divorciar de mi només dient tres paraules. Jo no puc decidir divorciar-me d'ell. O, si visc a Afganistan, no puc anar a l'escola.

Tinc el privilegi de viure a Barcelona. Puc votar, puc avortar, puc anar a l'escola i a la universitat, puc treballar en el sector que vulgui, puc casar-me amb qui vulgui.

Però no vol dir que no em passin coses semblants. El meu marit potser tindrà l'expectativa que jo cuidi els fills. Si busco feina, potser no me la donaran si no vaig maquillada. Els meus pares em recomanaran que em depilli les cames i les aixelles abans d'anar a una cita. Si soc una adolescent i tinc un fill, és culpa meua per ser irresponsable. Si soc religiosa, no puc arribar a ser capellà ni imam. En moltes feines se'm pagarà una fracció del que guanyen els meus companys mascles. Si camino sola pel carrer de nit, m'aferraré a les claus de casa i intentaré arribar al més ràpid possible. I quan arribi i em senti segura

25

Il·lustració: Lola Goicoa / Professora de Secundària

JOSEPH THOMAS FRANCISCO PHILLIPS I ARENA BEASCOA MISERACHS

Antics alumnes

dins el portal, escriuré al grup de WhatsApp de les meves amigues que ja he arribat a casa. Si aquesta situació s'hagués donat acompanyada de la meua parella, però, ningú no hauria gosat abusar de mi, perquè respecten més la dignitat del meu home que el meu dret a no ser abusada. Si aconseguixo una posició de responsabilitat dins una empresa, em qüestionaré si m'han contractat més per crear la imatge de diversitat corporativa que per escoltar les meves idees. I, és clar, només puc arribar-hi si vaig a la feina amb faldilla i tacons cada dia. Si acabo sent científica, enginyera, CEO... potser els meus companys m'intentaran explicar coses de la meua professió, com si no les sabés després d'anys d'experiència i estudis. Si em violen, m'acusaran de portar roba indecent, de provocar el meu agressor per haver-lo rebutjat o per simplement no haver-li fet cas.

Si parlo de feminisme en una festa, a la feina, a la classe, en els àpats familiars, em diran obsessionada, pesada, exagerada, «quejica», massa política.

Si es vol jutjar una obra d'art pel virtuosisme de la representació objectiva, per la vivacitat de la es cregui descobrir el símbol de la sensibilitat inspiradora en la pròpia representació objectiva, mai es podrà arribar al plaer de fondre's amb el vertader contingut d'una obra d'art.

Kasimir Màlevich

GAIREBÉ UN MANIFEST

L'ESCOLA: EL FUTUR DE L'ART.

XAVIER PALOMO FERRER

Gestor cultural i comissari d'exposicions

Són les nou del matí

i tot i ser primavera encara fa una mica de fresca. Un jove comissari d'art, ara en diríem *curator* (els anglicismes sempre fan més important), espera a les portes d'una sala d'exposicions d'una ciutat mitjana del nostre país. Està feliç, perquè tan sols fa tres dies que ha inaugurat el seu primer projecte expositiu en majúscules. Creu que ja ha passat el pitjor: convèncer un col·leccionista privat que cedeixi un total de 34 obres de primer nivell capaces de resumir l'art espanyol del segle xx. Obres que mai no havien abandonat les parets de casa seva ara es mostren impúdicament a una ciutat de províncies, com deia la premsa. Picasso, Miró, Dalí, Barceló, Millares, Feito, Arroyo, Sicília, Fabregas, etcètera, tots, noms imprescindibles.

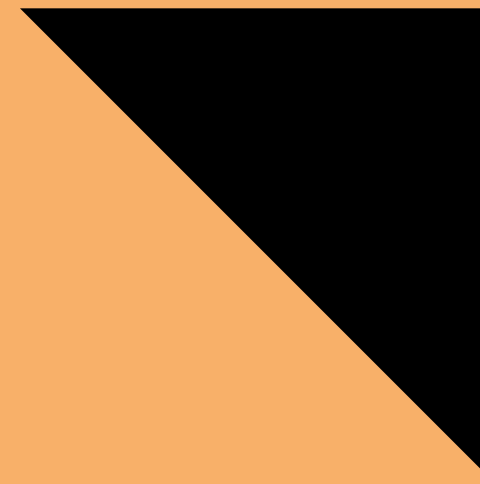
Capficat com estava el jove comissari gaudint del seu «èxit» i dels afalacs unànimes de la premsa, els polítics i la professió, no s'adona que la seva cita amagada ja està arribant. De cop i volta, en sorprenent silenci, una corrua ordenada i disciplinada de nens de tres i quatre anys arriba per tal de fer una visita guiada a l'exposició. Se'ns havia titllat de bojos i irresponsables. Infants de tres anys en una exposició d'art contemporani? No entendran res! Serà una pèrdua absoluta de temps! Però tot seguit es produeix una d'eixes estranyes circumstàncies en què els planetes s'alineen: els polítics responsables van aprovar la proposta, el col·leccionista va autoritzar que els petits poguessin interactuar amb les seves obres i unes quantes mestres de diferents escoles de la ciutat van assumir el risc d'una experiència un pel estrambòtica.

I, de sobte, es va produir la màgia. De manera natural els nens van començar a moure's per la sala, a observar encuriosits allò que penjava de les parets i

que els adults deien que era art. I el més sorprenent i gratificant: en gaudien. Després d'una estona de lliure circulació, vam començar la sessió. Identificàvem colors, reconeixíem formes, descobríem espais, jugàvem a compondre i descompondre. Cada quadre era un món nou, el seu nou món. Un món allunyat, molt allunyat de la percepció dels adults, massa sistemàtica, teòrica i empobrida del que allò representava o transmetia. Els infants no estaven condicionats, eren lliures, no tenien filtres i podien somiar. Manifestaven gustos dispars i els raonaven: «M'agrada perquè és blanc com el meu llit», deia una nena davant d'unes flors excepcionals de Sicília; «Fa por», deia un nen davant d'un quadre pertorbador de Millares.

Fora de la sala la vida continuava i la dura realitat d'aquell moment històric també hi era present. Acabava de començar la barbàrie de la Guerra d'Iraq, on la mentida i els interessos econòmics havien desfermat el pitjor de la humanitat: una guerra televisada en directe. Un espectacle vergonyós i vergonyant. I, com no podia ser d'una altra manera, la realitat es va escolar dins la sala d'exposicions i li va esclatar al jove comissari d'art a la cara. Era un, *a priori*, senzill quadre de Feito on, sobre un fons blanc, es dibuixen quatre ratlles gruixudes que defineixen un quadrat que alhora emmarca un gran cercle vermell que descansa sobre un arc còncau també negre. Brotxades contundents de colors vius: negre i vermell. El jove comissari d'art volia utilitzar l'obra per parlar de formes geomètriques i introduir de forma fàcil el concepte de composició. Però no, no va ser així. Un nen de quatre anys es va aixecar en silenci i es va apropar al quadre, el volia tocar. La mestra li va dir que no es podia, que tornés a seure. Li vaig demanar si li agradava; em va dir que no, de forma molt taxativa i quasi enfadat. Li vaig demanar per què. I la seva resposta va ser una lliçó sublim: «És un nen amb el cap ple de sang que vol sortir de la tele per fugir de la guerra». Ha estat la millor lliçó de teoria de l'art que mai va sentir el jove comissari d'art. Li estava impartint un infant. L'art és quelcom que viu al nostre cor i sols necessitem una representació tangible o intangible que sigui capaç de despertar en nosaltres allò que rau endormiscat en algun racó del nostre cervell: la consciència, l'emoció, de l'ésser humà. Era l'any 2003.

De nou són les nou del matí

i el jove comissari d'art ja no és jove, diguem que ja és madur. Aquest matí, ara a les faldes de Collserola, al Clos Montserrat, també fa fresca. El madur comissari d'art entra a una aula de l'Escola BetàniaPatmos, la primera de quatre, on tot un seguit de nens i nenes de set anys seuen pacients –o impacients– als seus llocs. Estan vivint una experiència excepcional. Fa pocs dies, a una cambra secreta de la muntanya, a la vora de l'Escola, es va trobar una col·lecció fantàstica d'obres d'art. La Conselleria de Cultura va decidir dipositar el conjunt a l'Escola per a la seva salvaguarda i, encara més agosarat, el conseller va encarregar als infants el comissariat d'una magna exposició. El madur comissari d'art ha d'explicar els principals trets d'una exposició, ha de fer de mestre. Però, com sempre, els nens i les nenes són bastant millors

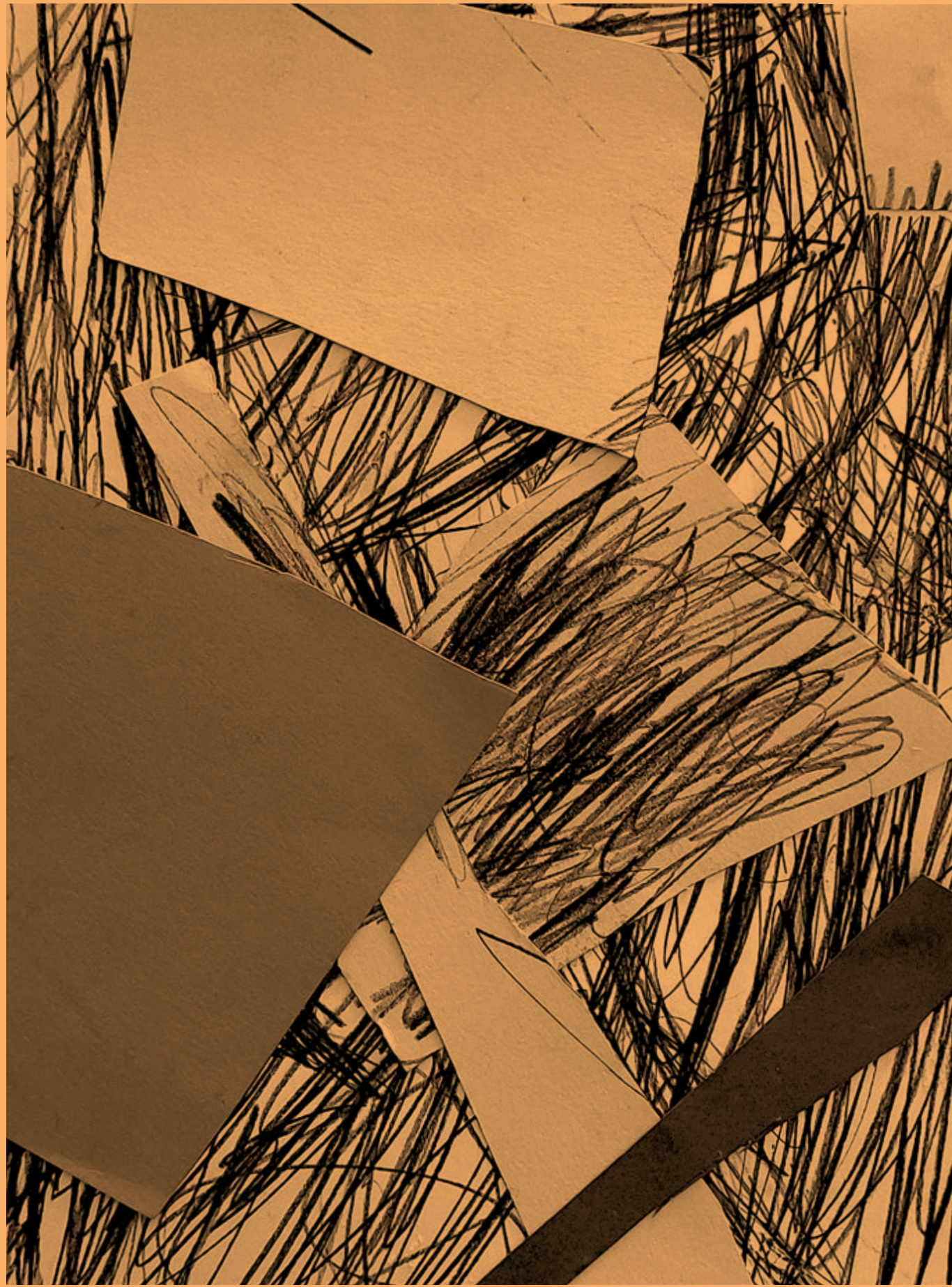
professors que el comissari. Des de la infantesa, la percepció senzilla i sincera de les obres i la seva realitat faciliten de forma natural el fil argumental de l'exposició. No cal la grandiloqüència dels saberuts adults, que sovint volen amagar la seva ignorància darrere de grans circumloquis incomprensibles i buits de tot contingut. La mirada transparent dels nens i les nenes i la seva curiositat són més que suficients per entendre, assumir i gaudir del que és l'art. Han passat quasi vint anys. Som a l'any 2022 i l'ara prudent comissari continua rebent lliçons dels més petits.

Vistes aquestes dues experiències amb la riquesa dels seus matisos i la magnitud de la seva dimensió educativa, cal fer-se una pregunta: és l'art imprescindible a l'educació? La resposta és un rotund i majúscul SÍ. L'art, en totes les seves accepcions i percepcions, desenvolupa la sensibilitat dels infants, aviva i genera la seva capacitat crítica i, el que és fonamental, alimenta nous imaginaris i altres narratives. Si estem d'acord amb aquesta premissa, ¿com és possible que encara no haguem estat capaços d'incorporar pràctiques artístiques, de forma transversal i a llarg termini, a l'educació formal del nostre país?

I seguim. Per què una part important de l'educació primària es dedica a transmetre a l'alumnat la necessitat d'aprendre a llegir i escriure paraules i, contràriament, s'inverteix poc temps a aprendre a llegir i escriure imatges? Per què com a societat renunciem obertament a l'alfabetització audiovisual crítica dels nostres infants en un món cada cop més colonitzat justament per les imatges?

Veure no és suficient. Els infants, com els nostres joves i adults, a més de veure, han de mirar. I mirar implica coneixement, enteniment o experiència. Mirar suposa interpretar la importància del que es mira. I el coneixement es transmet. L'escola està cridada i obligada a fer de transmissor imprescindible. És una baula fonamental en el procés de transmissió de la cultura artística que ens identifica i ens caracteritza com a grup, com a societat, com a espècie cultural.

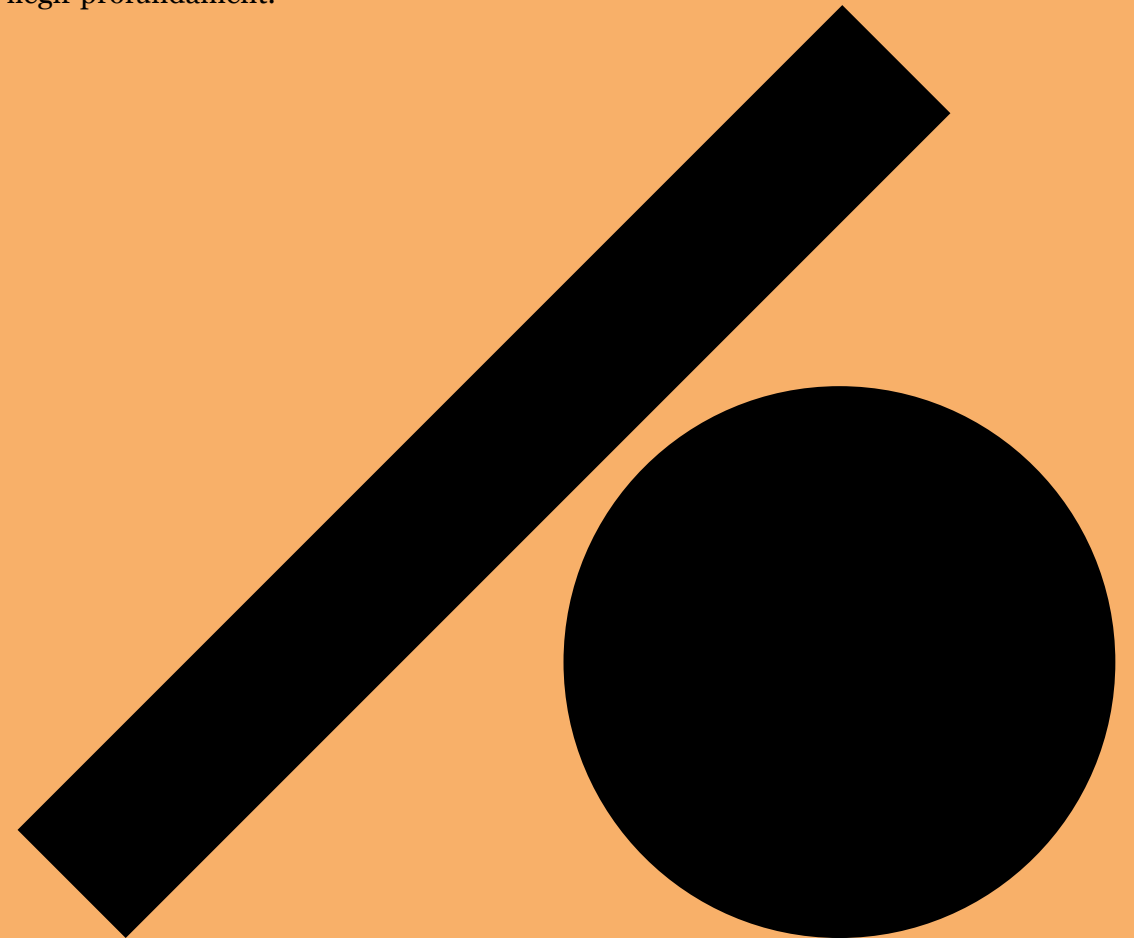
La UNESCO, al seu full de ruta per a l'educació artística de 2006, deia: «Qualsevol enfocament de l'educació artística ha de prendre com a base la

cultura o cultures a què pertany la persona que aprèn. Generar en aquesta persona una confiança basada en l'apreciació profunda de la seva pròpia cultura és el millor punt de partida possible per explorar, respectar i apreciar altres cultures. Per això, és fonamental percebre el caràcter constantment canviant de la cultura i el seu valor en contextos tant històrics com contemporanis». L'art acostuma a ser la clau de volta de la immensa majoria de les cultures i, en canvi, el tractem com un fet residual que l'infant no té dret a conèixer, a gaudir i a desenvolupar des de les seves primeres etapes de formació, les més radicalment configuratives.

L'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic, l'OCDE, i el seu centre per a la Investigació i la Innovació Educatives assumeixen la responsabilitat d'establir el marc regulador de les competències claus que després aplicarà la Unió Europea, no sols en l'àmbit econòmic sinó també en l'àmbit educatiu. Potser aquí trobem la resposta a les preguntes que plantejàvem anteriorment. Sempre cal llegir profundament.

Si defugim del plantejament productiu i abordem l'impacte de l'educació artística en la millora de l'educació en termes de creativitat i innovació, probablement el plantejament farà un gir de 180 graus. No ens enganyem, la majoria de les persones, també i principalment aquelles que desenvolupen les polítiques educatives, consideren que l'educació artística promou, quasi exclusivament, la creativitat, possiblement en menor mesura, altres habilitats que propicien la innovació. Però potser aquest simplisme sigui una escletxa, una finestra d'oportunitat. A les societats del coneixement la innovació és un factor clau per al creixement econòmic. I és aquí on hem de reivindicar, necessàriament, l'educació artística que, cada vegada més, es considera una plataforma fonamental per al desenvolupament d'habilitats i actituds que la innovació requereix, més enllà i per sobre de les habilitats artístiques i la sensibilitat cultural, que també són importants.

Son les vuit del matí

i fa un fred viu, és el mes de febrer. Avui el madur comissari d'art té una tasca inusual per a ell. Li han demanat que col·labori en el procés de selecció d'un alt directiu d'una de les empreses funeràries més importants de l'Estat Espanyol. Guanya la plaça un noi jove, 30 anys acabats de complir, format a ESADE, amb un currículum brillant. Fins aquí tot normal. Però això no és el que ha fet que aconseguixi el lloc de treball. Millor dit, no sols això. La veritat és que la majoria de currículums valorats eren admirables. El que ha fet inclinar la balança al seu favor ha estat el fet que també és llicenciat en Història de l'Art i, a més, artista plàstic. Estrany? Doncs no, gens! És lògic que hagi estat així. La seva tasca s'haurà de centrar en el desenvolupament de nous productes, en la recerca de noves xarxes de mercat en àmbits de multiculturalitat religiosa. La seva formació artística és imprescindible. Sorprenentment, l'art, el sentit estètic de l'espai, té major presència als cementiris, la ciutat dels morts, que a la ciutat dels vius. I, per tant, sols algú amb una acurada percepció artística del mercat serà capaç d'abordar amb encert els reptes que se li plantegen. Som a l'any 2019.

Però tornem al món escolar. Un dels errors més usuals en la introducció de l'art a les aules és que en moltes ocasions s'aborda des de la perspectiva de l'adultesa. Però, què és l'art per als infants? Per als infants i els joves, des de la perspectiva de l'expressió, l'art segurament es podria definir com un estat imaginari, com una estructura estratègica en la producció i la reproducció d'imatges o, millor dit, de realitats; realitats copiades, transformades o imaginades. A partir d'aquesta senzilla definició ens hem de plantejar les preguntes que segueixen. Els nens desenvolupen pensament mitjançant l'art? És, aquest, un pensament crític? Aquestes dues qüestions ens aboquen de ple al complex món dels processos de pensament a la infància. Però necessàriament el sistema educatiu els haurà

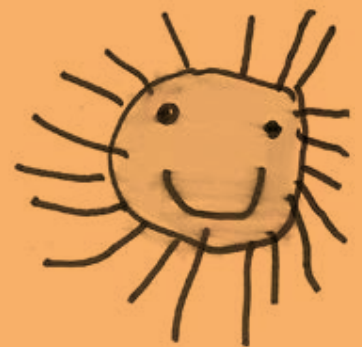
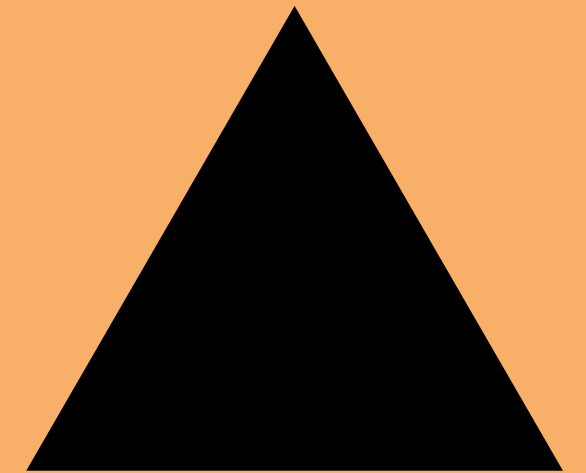
d'abordar per tal de millorar els processos de creativitat dels nens i les nenes. Per sort, queda molt lluny aquella visió del nen-objecte descrita per Franco Frabboni. O potser no?

Per què ens fa tanta por introduir l'art a les nostres aules i convertir-lo en una eina d'estudi dels nostres infants? Per què no el podem plantejar com una part essencial dels processos de bastiment del coneixement? L'art és part imprescindible dels processos creatius. Les nostres aules haurien d'esdevenir espais on la creació fos l'eina necessària per desenvolupar les destreses sensibles del nen, contribuint a l'expressió del pensament infantil i al desenvolupament de les capacitats de percepció, d'observació i de comunicació. L'art és l'espai comú on els nens i les nenes poden parlar lliurement dels seus sentiments, de les seves inquietuds, les emocions i els temors. De ben segur que l'educació artística ha d'esdevenir per a l'infant un espai segur on enfrontar-se al món amb la seguretat de no sentir-se jutjat.

Amb tot, no ens fem trampes al solitari, no ens autoenganyem afirmant, cofois, que l'educació artística és present a les nostres aules, quan ens dediquem en moltes ocasions a desenvolupar el meravellós món de les «manualitats» o el més grandiloqüent de les «pretecnologies». No siguem hipòcrites. Heinrich Pestalozzi (1746-1872), al seu llibre *L'ABC de la intuïció o la intuïció de les proporcions*, ja s'havia atrevit a anar molt més enllà a la primera meitat del XIX. L'educació artística és quelcom més complex; ha de ser el prat bucòlic on l'infant s'atreveixi a expressar els seus sentiments. No es tracta només de línies, traços, formes, colors o detalls, sinó de prefigurar el que de segur s'esdevindrà; això és una història que aspira a ser dibuixada i, per tant, viscuda o gairebé viscuda.

El nostre sistema educatiu hauria d'assumir plenament que les arts i l'acte creador responen a productes artístics elaborats per l'esser humà, en el seu procés irrefrenable d'immanència i transcendència, i que les obres artístiques neixen dels processos imaginatius, fantàstics i innovadors propis de la raó. Aquests processos creatius es veuen presents en el desenvolupament cognitiu i potencien la fluïdesa oral, les originalitats verbal i gràfica, la flexibilitat rítmica o l'elaboració de pensament crític.

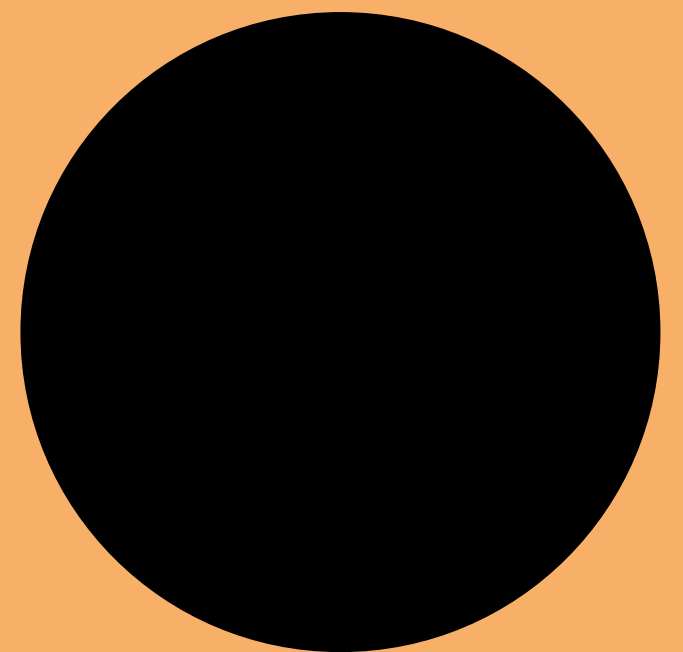
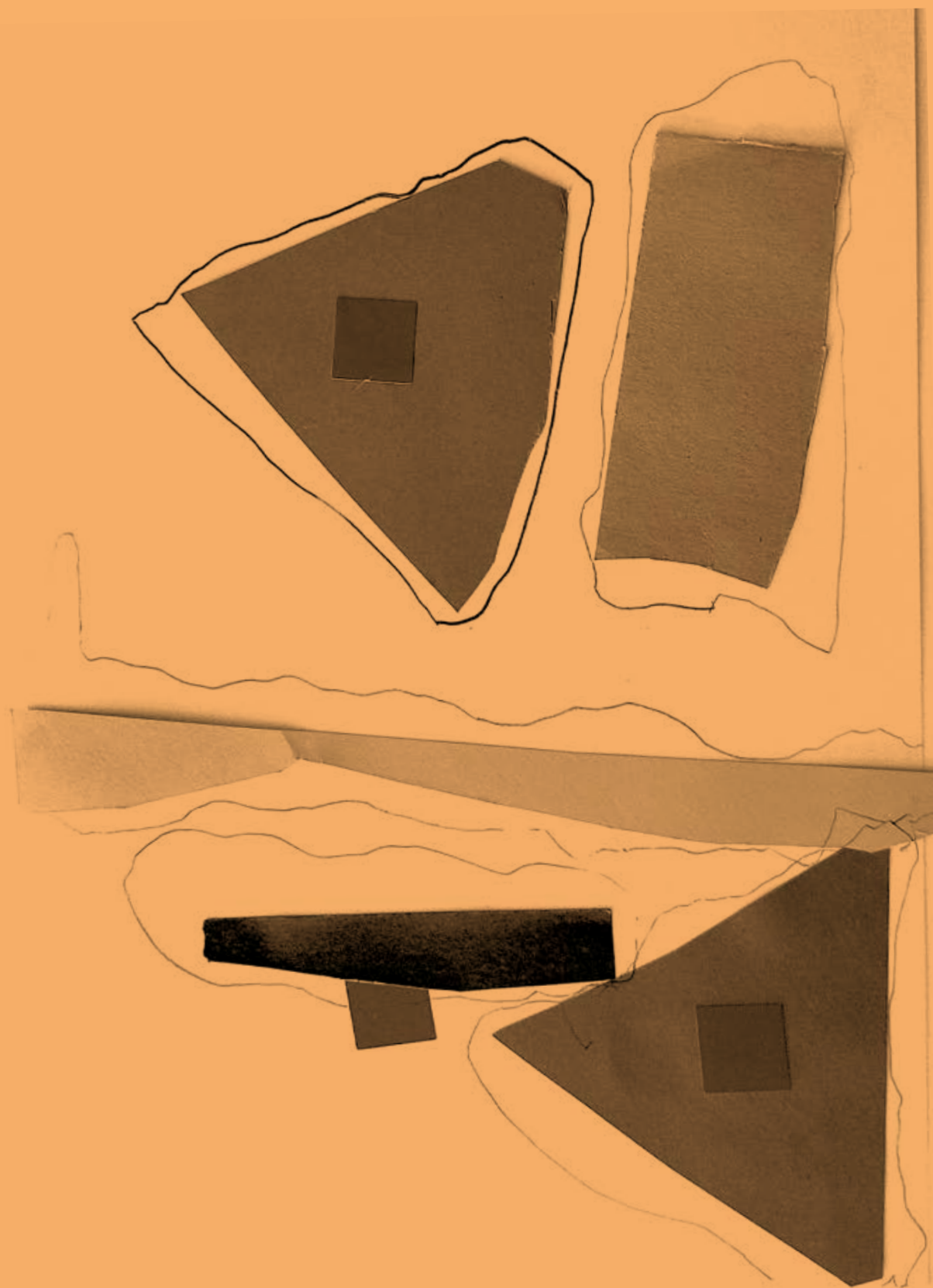
Des d'aquesta perspectiva és evident que el «fet artístic» com a proposta educativa escolar no se sostreu a la responsabilitat sobre els fins específics i generals als quals apunta el procés educatiu definit. L'art aspira a constituir-se en un component més de l'estructura curricular, en igualtat de condicions. Per què li demanem a un infant si sap escriure el seu nom però no li demanem mai si se sap representar a si mateix? Què és més important saber: representar amb lletres el nom que t'han atorgat els altres o ser capaç de representar-te tu mateix? Representar-se un mateix va molt més enllà d'emprar en major o menor virtuosisme el traç per fer una representació més o menys figurativa de la pròpia realitat física. Representar-se implica pensar-se, observar-se, interioritzar-se, conèixer-se, idealitzar-se, amplificar-se; en definitiva, prendre consciència de ser i de l'ésser que ets. Fins i tot, de l'ésser que vols ser. El nen ha de fer una tasca titànica per aconseguir-ho. Aleshores, per què no li facilitem les eines necessàries per fer-ho? Per a un infant és complex, però encara ho és més per a un adolescent. Representar-se implica enfrontar-se als propis fantasmes, a les pròpies frustracions, a les pors, exposar-se amb valentia als iguals. I, si us plau, sobretot, deixem de pensar en termes únicament i exclusivament figuratius.

Són les onze d'una nit extremadament calorosa.

Per al madur comissari d'art aquesta nit esdevindrà ben aviat una nit gèlida. Sona el telèfon. La veu a l'altre costat li comunica que un jove escultor a qui acaba de comissariar s'acaba de treure la vida. Com un *flash*, veu la peça que obria l'exposició: el seu autoretrat, un cos truncat, desmembrat, de rostre violent que crida enfurismat fins esbudellar la consciència de l'espectador. Probablement per la falta d'educació artística que patim no vam ser capaços de fer una lectura adequada del missatge, no per canviar l'esdevenir de les coses, en absolut, sols per entendre i acompanyar, també, els altres. A l'altre. Era l'any 2020.

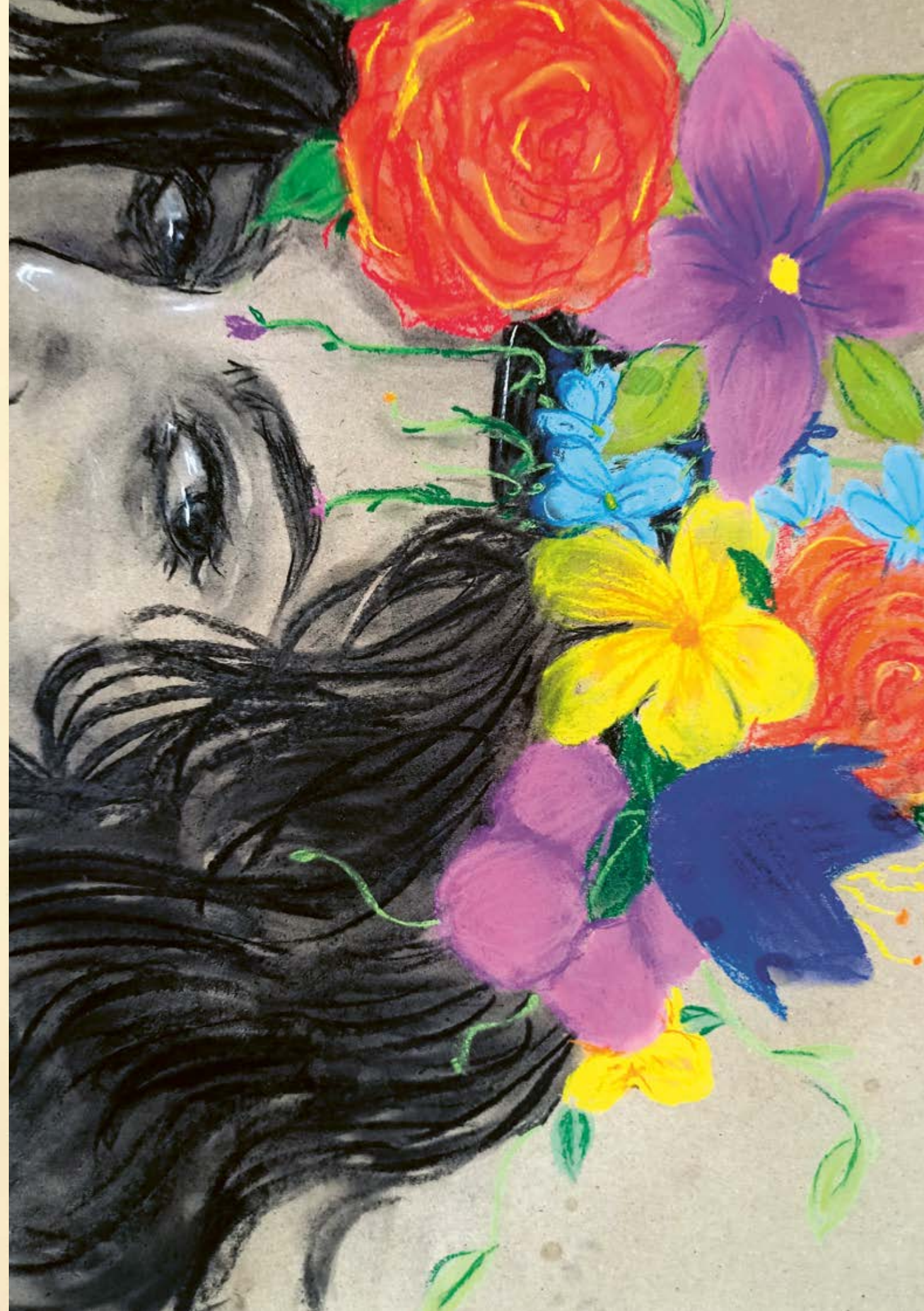
Siguem valents, siguem atrevits, siguem actuals: «art» i «educació» mai no poden ser un mal combinat. Cap dels dos termes és perillós. O sí.

La col·lecció

Recull de diferents treballs i projectes elaborats a l'Escola el curs 2021-2022

ALUMNES DE 4T ESO / Tecnologia / Robot First Lego League

LAURA MADRILES / Alumna de 6è Primària / Abstracció "satèl·lica"

JORDI GUIRADO / Alumne d'EI4 / Retrat i collage

DANI CLOSA / Alumne d'EI4 / Retrat i collage

EL MENJADOR ESCOLAR, UN ALTRE ESPAI EDUCATIU DE L'ESCOLA

Establir des de ben petits uns bons hàbits saludables i una bona relació amb el menjar són objectius que es treballen a casa i a l'Escola. És precisament en aquesta etapa de la vida quan els infants experimenten un major creixement físic i cal vetllar per establir uns bons hàbits, cosa fonamental per al creixement saludable dels infants.

A l'Escola, on comptem amb cuina pròpia, es planifiquen els àpats tenint en compte aspectes nutricionals per tal que els diferents grups alimentaris estiguin representats als plats en les seves diferents proporcions. A més, es tenen presents aspectes com ara les varietats de colors i les tècniques culinàries, així com la temporalitat i la proximitat dels aliments.

Menjar és un acte de convivència

El dinar és un acte social i de convivència a totes les edats, raó per la qual cal promoure un comportament adequat. Rentar-se les mans, fer fila, entrar al menjador ordenadament, disposar-se el tovalló i, fins i tot, esperar que els companys estiguin asseguts a taula abans d'iniciar l'àpat són hàbits que, a base de repetició, arrelen entre els alumnes.

A l'Escola promovem l'autonomia i transmetem hàbits de manera progressiva, per exemple, en l'ús dels coberts. Després d'anar adquirint inicialment destreses manuals per alimentar-se sols en les edats més primerenques, a poc a poc els alumnes s'habituen a l'ús de la cullera per finalitzar amb el de la forquilla i el ganivet. L'adult, a més, amb una actitud de confiança i amb reforç positiu, fomenta la identificació i la descoberta de diferents plats així com l'acceptació progressiva de les propostes buscant que l'estona de menjar sigui plaent per a tots els comensals.

A l'Escola, mengem com a casa

Enguany a l'Escola, a partir del Cicle Mitjà d'Educació Primària i fins a Batxillerat, els nois i noies dinen amb plats a taula. Aquest canvi en la presentació de les propostes de l'equip de cuina, sempre de la mà de la figura del nutricionista, afavoreix la percepció que mengen com a casa.

Un altre aspecte del tot important a l'hora de planificar els menús que tenen en compte els nutricionistes és la presència de diferents colors a la safata. Una proposta acolorida de menú fa que l'acte de menjar sigui més atractiu.

A més, seguint sempre els criteris d'equilibri nutricional que marca el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, les propostes de plats cuinats diàriament a l'Escola busquen afavorir aquelles opcions que més agraden als alumnes de cada un dels diferents grups alimentaris en detriment de les que tenen menys acceptació. Evitar la repetició i incorporar noves propostes en aquells grups nutritius que poden tenir una menor acceptació són objectius que es tenen presents per tal que menjar sigui una experiència agradable.

De la mà de tots plegats per seguir millorant

A finals de 2021 es va crear la Comissió Menjador 21 amb l'objectiu de recollir i donar solució a les inquietuds que les famílies mostraven sobre aquest servei. Aquesta comissió –formada per la direcció de l'Escola, coordinadors, alumnes, membres de l'AFA i l'empresa del servei– ha treballat i ho segueix fent en equip, impulsant accions de millora perquè l'estona del menjador sigui cada cop un temps més plaent per als alumnes, objectiu que estem aconseguint, com constata la millora significativa i progressiva que revelen els resultats de les enquestes de satisfacció que usuaris i famílies van contestar a finals del curs 2020-2021 i del 2021-2022.

Caminant cap a una dieta saludable i sostenible guiats pel PREME

Com cada any l'Agència de Salut Pública fa una revisió dels menús de la nostra Escola. Les actuals tendències alimentàries basades en la dieta mediterrània –en la qual tenen un paper principal la fruita, la fruita seca, les hortalisses, els llegums, els cereals i els peixos– i l'impacte que té en el medi ambient el consum excessiu de carn, fan que des del Programa de revisió de menús escolars (PREME) es promogui un augment en la freqüència del consum de llegums, que tenen un alt contingut en hidrats de carboni, proteïna, fibra i ferro, en detriment de la carn vermella. Aquest segon grup alimentari seguirà tenint presència en els menús escolars tot i que progressivament amb una freqüència menor.

A més, donat que l'Escola vetlla per tal que l'impacte sobre el medi ambient sigui el menor possible, promovem el consum de productes frescos, de temporada i de proximitat, amb el que disminuïm la petjada de carboni de les activitats comercials i de transport.

Augmentem el nostre benestar físic i emocional

Una dieta equilibrada, juntament amb un estil de vida actiu amb la pràctica diària d'activitat física i un bon descans, juga un paper fonamental en l'estat de salut i el benestar físic i emocional de les persones.

Cal tenir present que la taula és un lloc d'aprenentatge i de trobada amb els pròxims, tant a casa, on es duen a terme la majoria dels àpats, com a l'Escola. A casa és important promoure hàbits saludables, fer partícips els infants i joves en la planificació i preparació dels àpats familiars i seure a taula en família, un bon lloc per allargar les converses i incrementar el nombre de paraules dels que participen a les sobretauls.

«Saps quina és la meva part preferida del joc?
L'oportunitat de jugar»

Mike Singletary

EXTRA ESCOLARS

Hem cregut oportú compartir amb tota la comunitat BP què representen per a nosaltres les EXTRAescolars. Tenim el convenciment que aquesta oferta és molt més que el conjunt d'activitats que es realitzen fora de l'horari escolar, perquè som de l'opinió que totes elles ens ofereixen l'oportunitat d'ampliar i treballar aspectes concrets que poden beneficiar grans i petits. Ens agradaria que tota la comunitat BP entengués que el prefix *extra-* significa un afegit, quelcom que aporta aspectes diferents però imprescindibles, i no quelcom que tan sols serveix per allargar la jornada escolar dels nostres alumnes. Estem convençuts que la formació integral dels nois i noies del futur passa pel moviment, i amb aquesta idea volem plantejar-nos l'oferta esportiva de l'Escola.

Tradicionalment les activitats extraescolars han ajudat les famílies perquè han permès conciliar els horaris laborals de pares i mares amb els escolars tot allargant la jornada dels més petits. S'ha fet cercant l'equilibri entre allò que els progenitors creuen necessari i profitós, i allò que per als nens i nenes pot resultar engrescador i motivant.

Aquest darrer any, a l'Escola, hem treballat de valent per reformular una extensa oferta d'EXTRAescolars esportives que intenten comprendre totes dues vessants. La nostra proposta, que es fonamenta en les necessitats que a cada etapa presenten els nostres alumnes, la porten a terme professionals especialitzats en cada un dels àmbits i disciplines esportives amb unes ràtios que garanteixen el màxim rendiment en l'activitat i la doten d'un treball específic i rigorós. Per tot això estem segurs que les activitats proposades aporten un EXTRA que contribueix a una formació més rica i transversal en tots els aspectes, ja siguin de caire cognitiu, motriu, social o de desenvolupament, i que permeten als nostres alumnes anar adquirint un estil de vida saludable que els acompanyarà en aquesta etapa tan important de creixement i que integraran al llarg de la seva vida adulta.

Alhora de treballar i plantejar les activitats de la nostra oferta EXTRAescolar esportiva podem diferenciar tres grans etapes.

ESCOLA POLIESPORTIVA: Descoberta, primer desenvolupament

ÀMBIT PERSONAL: Es treballa l'autonomia, el coneixement del propi cos i el gaudi.

ÀMBIT MOTRIU: Fomentem la participació, exposem els més petits a estímuls motrius en forma de jocs i de reptes que els permeten adquirir destreses relacionades amb el moviment, els desplaçaments, les manipulacions d'objectes i mòbils, i el coneixement i el domini del propi cos. Aquestes experiències motrius afavoreixen en el futur l'aprenentatge de gestos tècnics propis de cada esport i defugim una especialització precoç que en un futur pot comportar grans mancances de control i habilitats motrius.

ÀMBIT SOCIAL: Treballem la interacció amb nens i nenes de la seva edat, el treball de comunicació i l'acceptació.

ÀMBIT SALUDABLE: Iniciem l'alumnat en hàbits i vida saludable tot incrementant les hores de pràctica d'activitat física. D'aquesta manera intentem que els nens evitin tant el sedentarisme com la sobreexposició a les pantalles. A més, treballem la gestió de les emocions.

ESCOLA ESPORTIVA: Iniciació als esports

ÀMBIT PERSONAL: Busquem l'autoconeixement, que sàpiguen reconèixer allò que els agrada, acceptar l'error i potenciar la capacitat de treball i esforç.

ÀMBIT MOTRIU: Fomentem la participació mitjançant jocs preesportius. A partir de les característiques de cada una de les diferents disciplines, treballem el màxim dels estímuls motrius per tal de poder enriquir el domini i control corporal, i postural. S'inicien en la tècnica i el coneixement de l'esport escollit per anar construint una bona base i, d'aquesta manera, afavorir els futurs aprenentatges de gestos tècnics més complexos.

57

ÀMBIT SOCIAL: L'alumnat interactua amb nens i nenes de la seva edat, treballen la comunicació, el reconeixement i l'acceptació dels diferents rols.

ÀMBIT SALUDABLE: Mantenim els hàbits i la vida saludable tot incrementant les hores de pràctica d'activitat física per assolir les recomanacions marcades per les organitzacions mundials sanitàries amb l'objectiu de garantir el correcte desenvolupament i evitar el sedentarisme i la sobreexposició a les pantalles. Al mateix temps, lluitem contra una de les grans preocupacions actuals, l'obesitat infantil, i tot el que aquesta pot comportar. També fomentem i treballem els hàbits higiènics, així com els principis de l'alimentació i la hidratació.

Competició esportiva. Activitat física de lleure

ÀMBIT PERSONAL: Treballem l'autocontrol, l'acceptació i el respecte a les decisions dels altres (entrenadors, companys, jutges o arbitratge, en el cas de les competicions) sabent reconèixer tant les mancances com les virtuts individuals i les col·lectives. Són importants la capacitat de treball, l'esforç i la superació, i sobretot treballar l'autoestima, que en aquestes edats resulta clau a l'hora de formar la personalitat.

ÀMBIT FÍSIC I COGNITIU: Es treballa la tècnica individual i col·lectiva per tal de poder progressar i adquirir un domini dels gestos propis de l'esport o l'activitat física que els permetrà evolucionar i augmentar la dificultat en funció de l'edat i el nivell.

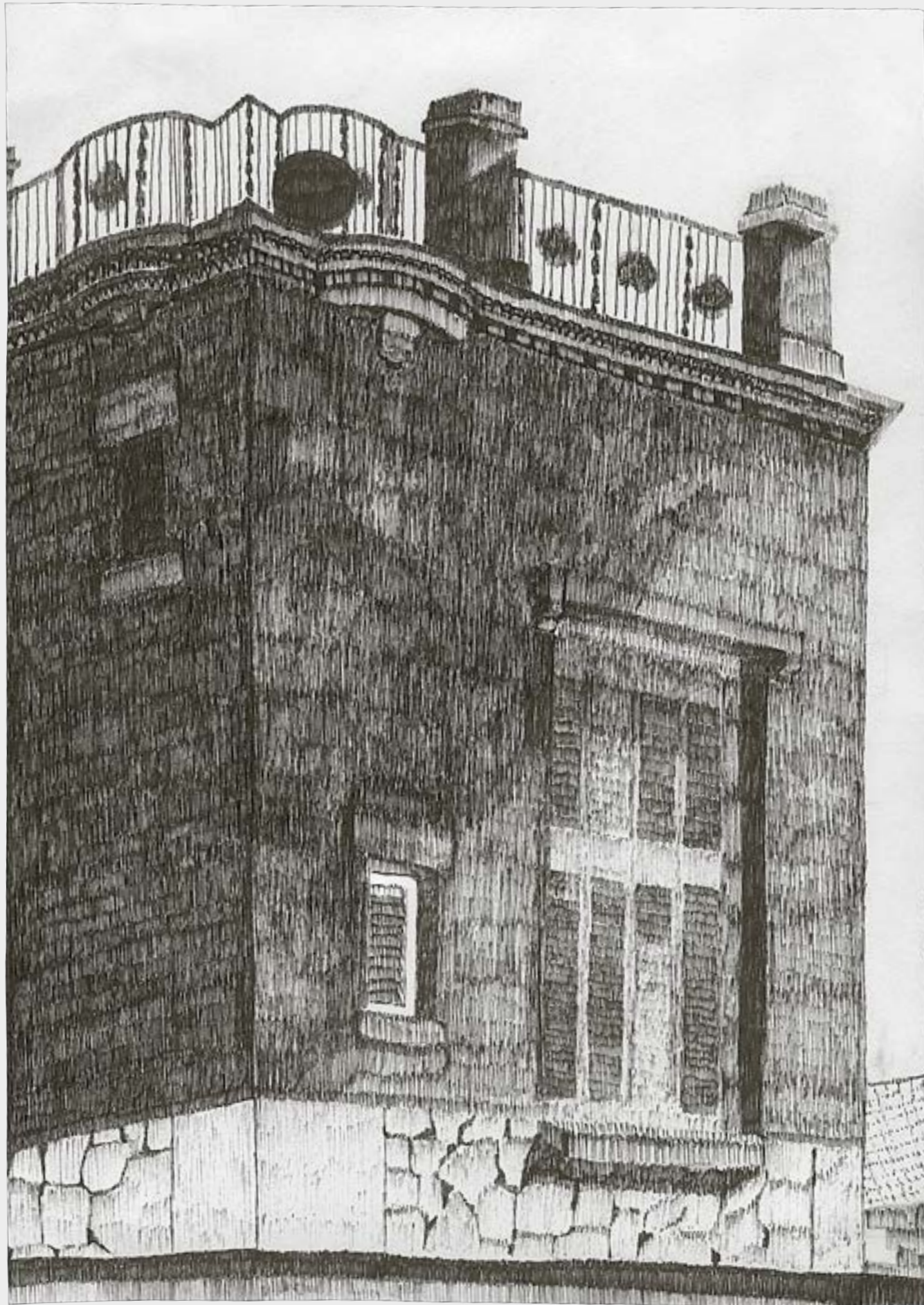
ÀMBIT SOCIAL: S'afavoreix compartir la pràctica amb nens, nenes, nois i noies de la mateixa edat, i conèixer altres realitats socials. Treballem l'empatia, la comunicació, la tolerància, així com saber acceptar els diferents rols que hi pot haver en un equip o agrupació, i conèixer i potenciar el treball en equip.

ÀMBIT SALUDABLE: Mantenim els hàbits de vida saludable incrementant les hores de pràctica d'activitat física per tal de proporcionar els beneficis que comporta per a infants i joves a nivell cognitiu –ja que ajuda en termes de rendibilitat intel·lectual–, de concentració, relaxació i gestió del temps. A més, treballem tots els aspectes relacionats amb la higiene, l'alimentació, la hidratació i el descans.

Encara podem parlar d'una darrera etapa: aquella en la qual joves i adults, alguns d'ells just acabats de sortir de les nostres aules i encara en edat universitària i d'altres ja pares i mares de família, venen puntualment cada setmana per participar en diferents activitats ja sigui a futbol sala ara com a federats, llogant la piscina per jugar a waterpolo o fent ús d'altres pistes on es troben amb companys i amics per passar una bona i saludable estona. Aquesta última etapa és, sense cap mena de dubte, el nostre triomf. Que els *alumni* de BP tornin al Clos Montserrat a practicar esport i mantenir una vida saludable és el resultat de la feina ben feta durant molts anys i motiu d'orgull per al Departament d'Educació Física, Esports i Vida Saludable, i per a tots els professionals que formen part de l'Escola.

LA TORRATXA «POSA» PER AL SEU CENTENARI

Irene Utrillas

Inés Muxó

Victòria Romani

Si al voltant de 1921 es construïa la nostra Torratxa, uns pocs anys abans, tan sols quatre, naixia el Dadaisme, moviment considerat com l'«antiart» –donat que tenia la intenció de trencar amb tota forma d'art establerta– que s'estenia per totes les disciplines artístiques: la literatura, la poesia, la pintura, l'escultura, la música, el cinema...

Podríem dir que, a partir del gran desafiament del Dadaisme, torna a arrencar una nova revolució artística que ens porta fins aquí, ben començat el segle XXI.

Després d'aquests més de cent anys, la nostra Torratxa ens serveix de model per a les etapes de Secundària i Batxillerat, que l'han representat en treballs ben variats i de gran riquesa artística tot demostrant que encara tenim molt de camí per endavant en el camp de les arts.

I així com la Torratxa, com a peça arquitectònica, alberga la música i ha servit perquè en Rafael Patxot observés els núvols, ara ens ha servit com a motiu inspirador per congelar-la en forma d'aquarel·les, dibuixos a plumilla, a color o a llapis gras recollint la idea de Schopenhauer segons la qual «L'arquitectura és música congelada».

Paula Sánchez

Berta Vidal

Mia Costa

MAITE DÍAZ

Cap del Departament de Llengües Estrangeres

LONG STAY IMMERSION PROGRAMMES ABROAD

When we implemented CLIL (Content and Language Integrated Learning) in our school, around 20 years ago now, I remember our trainer from the UPF telling me that foreign language learning could be looked at as a stool. The stool requires three legs to stand properly: formal English language instruction (English lessons), CLIL and language immersion.

With this in mind, we started looking for ways of really guaranteeing as much immersion as possible when thinking of programmes in English speaking countries. These projects have been evolving since then and the following are the activities we offer at the moment.

Immersion with mobility in Primary Education

The first immersion activity the school organises is a 4-week immersion programme in an English school for pupils in 5th-6th grade of Primary Education. This is a project fully designed by us that has been running for more than 15 years. The objective of the programme is that BetàniaPatmos pupils become guest school pupils for four weeks. Our students integrate fully into the school curriculum, which sometimes means taking subjects they have never done before or revising content they have already covered. Some may have to take subjects such as Latin, Chinese, History or Rugby. The curriculum is not the most important thing here, though. The goal is experiencing complete immersion in the language and culture of a new environment. The first week may be difficult but it is absolutely amazing to see how, in as little as a week, our pupils overcome new situations. They are spread across 2 or 3 school years (normally between Years 4, 5 and 6) and we make sure that the number of BetàniaPatmos students per class is as small as possible to encourage immersion.

After school, they will take part in Clubs and they will then go to the boarding house, where they will have a chance to chat about their day with their friends from BetàniaPatmos and the school leader on site to recharge their batteries for the following day. This is, therefore, a very guided programme which aims to guarantee real immersion but, since normally it is their first long stay away from their families in a totally new environment, it is fully controlled. Pupils benefit from real immersion during their school time and clubs and, at the same time, they have their peers and school leader from home to share their experiences with in their first language after school.

Immersion with mobility in ESO

This first experience should pave the way to a longer immersion programme in ESO. Here, as a follow-up activity to the one in primary, the school offers the opportunity to take part in a whole term stay in an English-speaking country, normally England or Ireland. With the student's interests and characteristics in mind, families choose a school from a catalogue of institutions our external supplier has on offer. Most of these schools have been visited by teachers of Escola BetàniaPatmos or by some of our students in the past. This time, pupils will not be accompanied by a school leader or travel as a group.

Each family decides the best time for their children to spend a term abroad but, in general, the best options are the first terms of 2nd or 3rd of ESO. Both 1st and 4th of ESO might not be the best moment for pupils to miss a part of the Year as the former are adapting to Secondary Education and the latter are finishing it.

Immersion

Nevertheless, nowadays immersion is not necessarily only about travelling to a new country. The three legs of the stool need to be taken into account when considering immersion and its benefits. To start with, immersion without good language instruction or a real interest by the student to make the most of the experience when abroad may result in good colloquial oral skills but poor reading and/or writing academic language learning. Students in these immersion situations in an English-speaking country should really take this aspect of language learning very seriously for their stay to be fruitful.

On the other hand, unlike 20 years ago, nowadays immersion can be possible without leaving home. We can have access to different languages from our sofa or from our school. At school we call these activities Internationalisation Kmo. At home, this can be called platforms, social media, online games, books, songs... you name it.

Overall, the opportunities to have access to different languages and cultures have now multiplied and are always worth considering and taking advantage of.

PREMIS ATZAVARA

Segons el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, una atzavara és...

1 f. [LC] [BOS] [AGA] Planta de la família de les agavàcies, de grans fulles basals, rígides i carnosos, espinoses, i amb una gran panícula floral portada per un robust escapus que es desenvolupa un sol cop, als deu o quinze anys de vida de la roseta foliar, originària de Mèxic i extensament naturalitzada a la costa mediterrània (*Agave americana*).

2 f. [BOS] [AGA] Planta del gènere *Agave*, emprada com a ornamental.

També coneguda com 'agave', 'donarda', 'magüei', 'pita', 'pitalassa', 'pitera' o 'agave americana', aquesta planta que creix als parterres de l'Escola dona nom als *Premis Atzavara* de cultura audiovisual que convoquem anualment entre els alumnes d'ESO i Batxillerat. Els curtmetratges, documentals i animacions finalistes realitzats al llarg del trimestre s'exhibeixen a la pantalla gran de la Sala d'actes a l'estil dels *Premis Gaudí*, salvant les distàncies. Finalment els premiats pugen a l'escenari a recollir els trofeus de cada categoria, trofeus que han estat dissenyats i realitzats expressament pels alumnes del Batxillerat artístic. Els aplaudiments, els somriures, les vergonyes d'aparèixer en públic i la satisfacció d'uns i altres, professors inclosos, omplen l'ambient de l'esdeveniment.

Tot plegat és la culminació de tot un procés de reflexió i creació que pretén preparar els alumnes de Secundària per a la societat actual, una societat plena d'estímuls audiovisuals accessibles des dels mitjans tradicionals i, en els darrers anys, des dels dispositius mòbils. L'avenç de les TIC, que inicialment va donar lloc a la societat de la informació, ara està afavorint la infoxicació. Des de l'arribada d'internet, de l'aparició de les xarxes socials i de la popularització dels telèfons mòbils, qualsevol persona pot ser consumidor però també generador de continguts. La producció de continguts de forma descentralitzada obliga els canals professionals dedicats tradicionalment a aquestes tasques a competir amb els creadors *amateurs*.

Per tot això, la importància d'una cultura audiovisual crítica en consumir continguts esdevé crucial en la formació dels joves. Avui, disposar d'una connexió a internet no garanteix el coneixement; cal filtrar, contrastar les fonts d'informació i ser crítics davant l'allau d'opinions, moltes vegades més preocupades per mantenir el temps de connexió al canal que pel contingut que mostren. La proliferació de *youtubers* i *influencers* que dominen els nous canals de comunicació amb milers de seguidors necessita d'un públic format capaç d'extreure valor a tant esforç comunicatiu i rebutjar allò que no en tingui.

Els *Premis Atzavara* són un esdeveniment motivador que persegueix un vell objectiu, però més necessari que mai, per a les properes generacions: el de preparar els alumnes per ser espectadors més crítics i, per tant, més lliures.

CONEIX I MILLORA BP: LES COMISSIONS DE L'AFA

Per a aquest curs, des de l'AFA ens hem proposat fer més estreta i propera la relació entre Escola i famílies. Volem millorar el coneixement que tenen les famílies de l'Escola i aconseguir una major implicació d'aquelles en el projecte educatiu. De fet, volem portar l'Escola a les famílies i les famílies a l'Escola; volem promoure el sentiment d'orgull de pertànyer a BP i sabem que és ben difícil estimar quelcom que no coneixem bé.

És per aquest motiu que a mitjans del curs passat vam crear cinc comissions de treball que tenen com a objectiu promoure, organitzar i canalitzar totes aquelles idees i projectes que busquen millorar dia a dia la nostra Escola. A continuació us detallem quines són les funcions de cadascuna d'aquestes comissions.

69 **Comissió de consciència social, sostenibilitat i diversitat**

Coordina les activitats i projectes que busquen fomentar la consciència social entre els integrants dels diferents col·lectius escolars. Així, es dedica a projectes relacionats amb la sostenibilitat i l'ecologia –seguint el principi de les tres R: reduir, reutilitzar i reciclar– com ara organitzar i promoure tant el reciclatge de llibres com d'equipaments escolars o estudiar la manera de millorar el transport dels alumnes i la mobilitat amb la implementació del bici-bus, per exemple.

A més, també s'encarrega de donar resposta a totes les inquietuds que puguin sorgir a les famílies en aspectes relacionats amb la diversitat. Tenim la sort de ser una escola amb gent de diferents cultures. Aquest fet, lluny de ser un problema, el veiem com una font de riquesa i d'aprenentatge.

Finalment, aquest ampli grup de treball organitza i promou les diferents campanyes solidàries que es duen a terme a l'Escola al llarg de l'any: la recollida de roba (a principis de novembre i finals de maig), el recapte d'aliments (a principis de febrer), la recollida de pilotes (abans de Nadal) i la donació de sang durant el dia de la Festa de l'Escola.

Comissió d'alimentació i vida saludable

Per una banda, manté un diàleg permanent entre l'Escola, els alumnes, les famílies i diferents professionals de l'àmbit de la nutrició i la dietètica per tal d'assegurar una alimentació sana i equilibrada; per una altra, treballa per promoure hàbits de vida saludable.

Comissió d'esdeveniments i celebracions

Promou i organitza diferents esdeveniments i celebracions de l'Escola, com ara la Cursa Patxot o el DENIP, si bé hi destaca la Festa de l'Escola, que enguany se celebrarà el dia 6 de maig de 2023. Durant aquest dia aquesta comissió promou tant activitats esportives o lúdiques com solidàries.

És objectiu de l'AFA potenciar i fer créixer aquesta diada i per això ben aviat s'iniciaran campanyes per explicar les diferents propostes que s'estan barrinant. Volem que aquesta festa reflecteixi l'estreta relació de l'Escola amb les famílies i per això cal la col·laboració i la implicació de tots.

Comissió del món digital

Aquest grup específic de treball s'ha creat fruit de la preocupació creixent per l'ús i l'abús de les noves tecnologies digitals en edats cada vegada més primerenques. Aquesta comissió promou un fòrum de reflexió i debat sobre la relació de la tecnologia amb els alumnes i les famílies.

Comissió de relacions institucionals i comunicació

Treballa per assegurar una adequada i fluida comunicació entre totes les famílies de l'Escola i els diferents estaments escolars. A més, promou, entre d'altres, les xerrades d'Aula Oberta, quatre en aquest curs escolar.

Ara que ja les coneixeu, us convidem a totes i a tots a fer-ne ús per tal de col·laborar en el creixement i millora d'aquesta institució.

Coneix, millora i estima BP.

Brief einer Unbekannten

XAVIER CIURANS / *Professor de Secundària*

«Dir, der Du mich nie gekannt.»

Stefan Zweig

CARTA 1

«Quatre, cinc i fins i tot sis són les hores que de mitjana passen els joves davant d'una pantalla. Sovint els pares es mostren empipats envers l'actitud dels seus fills i l'ús abusiu que fan de les noves tecnologies. Però, són conscients que ells mateixos en són els principals causants? Són ells qui decideixen cedir un telèfon mòbil al seu fill a una edat massa primerenca. Són ells qui acostumen a posar els infants davant d'una pantalla perquè es distreguin. Són ells qui han optat per no establir cap mena de control sobre l'ús d'aquestes pantalles. I són ells els que, alhora, acostumen a fer un ús excessiu de les noves tecnologies, transmetent així aquesta addicció als seus fills. Per tant, no haurien de ser els pares els primers a educar-se i conscienciar-se sobre el mal ús que fan de les noves tecnologies i els riscos que això comporta?»

26 de marzo de 2022

CARTA 2

«Me desanima bastante que las políticas en educación y conocimiento no definen lo más importante en cualquier ser humano: aprender a pensar. La asignatura que debería ser obligada y obligatoria en toda formación docente primaria, y la que más se le aproxima, es la denostada Filosofía, y parece que será asignatura pendiente. Es fundamental saber pensar, desarrollar el pensamiento crítico y formarse un criterio propio, pero a la vez no interesa que la gente tenga su propio criterio, ya que entonces resulta más complicado mandar y ser obedecido. Siempre estamos dando las mismas vueltas a los mismos asuntos.»

1 de junio de 2022

CARTA 3

«Sembla que l'Ajuntament de Barcelona sempre necessita més i més diners, raó per la qual va imposant mesures, algunes de les quals són de difícil compliment. Amb elles augmenten els problemes dels conductors i les sancions creixen a passes de gegant. Ja sabem que l'alcalde Colau té una fixació contra els cotxes, però els obstacles, normes, radars en quantitat, nous carrils bici, voreres més amples... tot plegat fa que la circulació cada dia sigui més caòtica i més lenta, la qual cosa comporta més emissions de carbònic i, per tant, de contaminació. Ves per on! I mentrestant, estacions del metro de la línia 9 a mig fer, la ciutat cada dia amb més brutícia...»

15 de septiembre de 2022

Las tres cartas anteriores fueron publicadas en la sección de «Cartas de los lectores» del periódico *La Vanguardia*. Una de ellas fue escrita por una antigua alumna, Mercè Cucurny Pujol-Xicoy, que vivió los increíbles años iniciales de la Escuela Betania de Rosa María Omedes y compañía; otra fue redactada por otro antiguo alumno de Betània-Patmos, Marc Bosser Vidal, actualmente padre del centro; y finalmente una de las tres misivas fue compuesta por una alumna de la asignatura de Geografía de segundo de Bachillerato durante el curso 2021-2022, Berta Rosàs Subirats, una jovencísima universitaria que ha pasado los dos años de la educación Secundaria postobligatoria en la Escola Betània Patmos.

Quizás para los lectores de este artículo, Cucurny, Bosser y Rosàs son unos desconocidos, y es muy posible que quien lo lea también ignore el hecho de que, desde hace algunos años, la revista *Generacions* (publicación anual impulsada por el Departament d'Arts i Humanitats de la Escola y protagonizada

por los alumnos de Bachillerato) tiene una sección donde se publica una selección de las cartas que distintos periódicos han publicado, textos redactados por alumnos que, como Berta, envían sus opiniones con el fin de conseguir unas décimas extras en sus cualificaciones trimestrales de la materia de Geografía.

En cualquier caso, estos tres desconocidos para muchos –Mercè, Marc y Berta–, a través de sus cartas, han expresado sus opiniones y han escogido con esmero las palabras que, hiladas unas tras otras, han moldeado un pensamiento que han querido compartir con nosotros, en su mayoría, unos completos desconocidos para ellos. Su acierto al seleccionar los temas, su pericia al escoger las palabras y su generosidad al compartir sus pensamientos también son un arte. Y si el lector cree que exagero, léase la magnífica epístola escrita por otra antigua alumna, Elsa Sastre Alsina, publicada también en *La Vanguardia* y decida si el «pantone» descrito por ella es el suyo, o no.

CARTA 4

● **Blue Monday:** aunque la fama ya le preceda, es un día feo. Como un mar revuelto que nos ahoga con todo lo que debemos hacer. Más vale no nadar a contracorriente.

● **Grey Tuesday:** seguimos en el inicio y ya hemos gastado la carta de “aún es el primer día, ya lo haré mañana”. Pensándolo mejor, no sé si es peor que el lunes.

● **Orange Wednesday:** ya estamos en el ecuador, empieza a colorearse la semana de un tono más vivo.

● **Green Thursday:** el día se tiñe de verde, llega la primavera de la semana. Empiezan a medrar las flores de la libertad. ¡Cuidado con embriagarse con su aroma!

● **Yellow Friday:** es el sol deificado. El favorito de muchos, la estrella. Podría hacerme la interesante y decir que están sobrevalorados, pero los viernes simplemente resplandecen.

● **White Saturday:** como un lienzo en blanco, empieza el día en el que todo es posible. ‘Sábado’, ‘Saturday’, ‘Samedi’..., incluso el nombre es bonito.

● **Brown Sunday:** entre el todo y la nada, el principio del fin. Pintarlo de negro sería pasarse, pero todos sabemos que los domingos son una m...»

19 de febrero de 2022

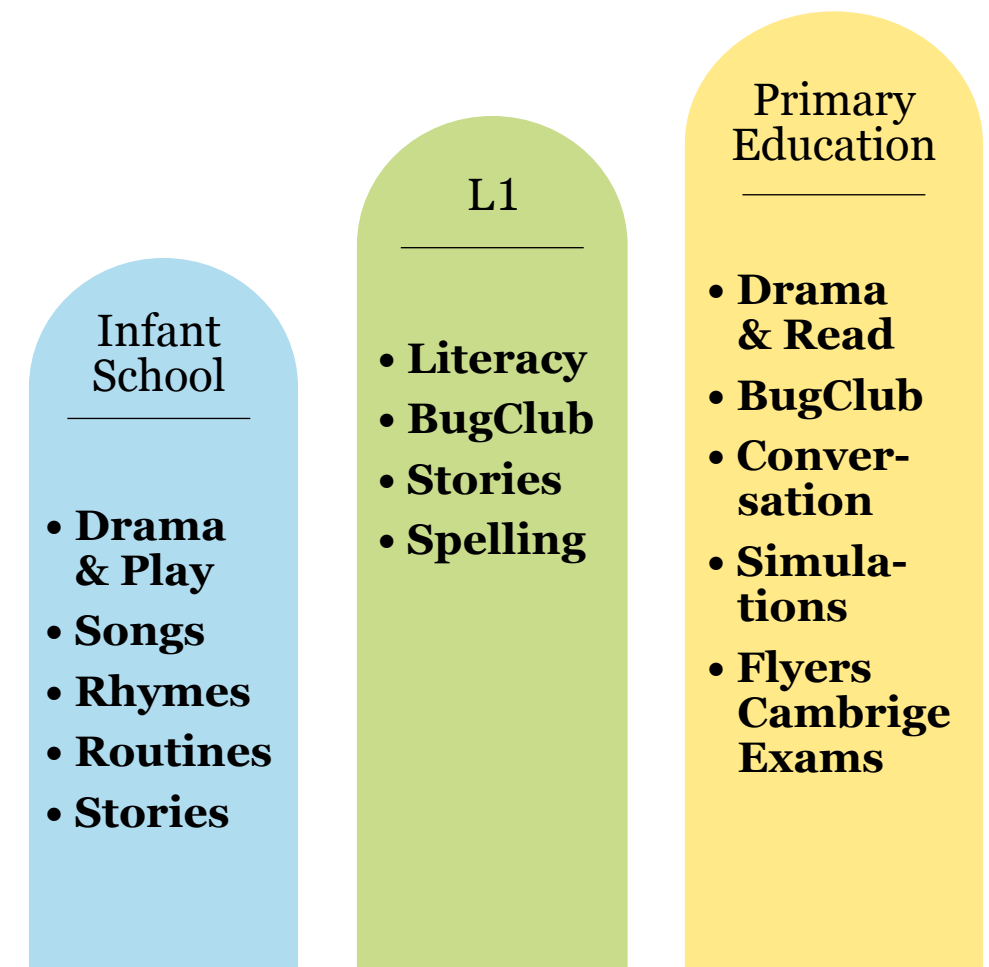
Stefan Zweig, *Carta d'una desconeguda*

Lo dicho: el arte de una «carta de una desconocida», como diría Stefan Zweig. Leerlas vale la pena.

ENGLISH LANGUAGE ASSISTANTS IN OUR SCHOOL

We are excited to share that in September, three English language assistants arrived at our school! They have been meeting pupils and getting to know the school over the last month. Each assistant works in a different part of the school. We have one assistant in the infant school, one who is working with L1 students who have native or near native English levels and, lastly, one who is working with students in primary education. They have started doing all kinds of activities with the students, including things such as drama and play, songs, literacy, and conversation practice. They are a wonderful and educational addition to our school and we are really happy to have them with us through the rest of the school year!

BP ALUMNI: ENFOQUE ESTRATÉGICO 2022-2026

Cuando hablamos con los alumnos de la Escola, muchas veces nos preguntan qué es BPAumni y para qué sirve, preguntas clave y directas que nos ayudan a determinar qué debería ser BPAumni y cómo deberíamos comunicarlo.

Qué y quiénes son BPAumni

Aquí no hay misterio. BPAumni somos todos los antiguos alumnos de la Escola que voluntariamente queramos formar parte de esta comunidad. La Escola (el proyecto educativo, la entidad, su equipo directivo) forma parte de esta comunidad, la vertebra, le da sentido y la potencia. Podríamos ser una comunidad de unas 5.000 personas (80 alumnos que se gradúan al año multiplicados por la media de años que vivimos después de graduarnos a los 18 años). En esta época de miles de *likes* en Instagram y TikTok puede parecer poco, pero es un número relevante si los vínculos entre los miembros de la comunidad son fuertes. En efecto, haber compartido infancia y adolescencia en la Escola durante muchos años (algunos más de 16), compartir vivencias y valores fundamentales que nos han formado como personas configuran, *a priori*, un vínculo muy potente.

Para que una comunidad lo sea, sin embargo, debe actuar como tal, ser una auténtica red en el sentido positivo de la palabra (red virtuosa, red de seguridad, red de apoyo), no en un sentido sectario o elitista, sino altruista y basado en los valores compartidos de la educación común recibida. Para ello hace falta que:

- Los miembros estén conectados. Hay distintas formas de mantenerse así. Uno de ellos es a través de la web de BetâniaPatmos y la inscripción (y posteriores actualizaciones) en el registro (nombre, correo, formación, trabajo, aficiones). En estos momentos somos 1.700 inscritos, aunque a veces con información no actualizada. Otro muy sencillo, aunque menos potente, es la comunicación mediante Instagram (1.826 seguidores) o LinkedIn (500 perfiles detallan que han estudiado en la Escola).
- Haya interacción con la Escola.
- Se mantengan las actividades de *networking* digitales y presenciales.

Para todo ello, la comunidad se ha organizado en una junta que cuenta con trece miembros de BPAumni y cuatro miembros de la dirección y del profesorado de la Escola. Dicha junta intenta cubrir todo el espectro generacional y se reúne periódicamente para dinamizarlo.

1.612

Registrados
en la base
de datos

1.700

Seguidores
en Facebook

300

Seguidores
en LinkedIn

1.826

Seguidores
en Instagram

794

Informan
en LinkedIn
de haber
cursado
estudios
en BP

77

Para qué sirve BPAlumni

Aquí podríamos parafrasear a J. F. Kennedy. No te preguntes qué puede hacer BPAlumni por ti, sino qué puedes hacer tú para BPAlumni. BPAlumni sirve para lo que su comunidad decida. Esa es la potencia y fuerza de una red. Una vez creada y consolidada, sus propios miembros la potencian y la usan, en beneficio propio y ajeno. BPAlumni tiene vocación de ser virtuosa, es decir, que la potencia de la comunidad sea superior a la suma de la potencia de cada miembro. Por ser miembro, apporto a la Comunidad y la Comunidad me aporta a mí.

Concretando, BPAlumni tiene valor para la Escola, es un escaparate, un ejemplo de lo que consigue con su educación. Además, también podemos ayudar a mantener actualizado su proyecto educativo, complementarlo con nuestras aportaciones y experiencias del mundo universitario, profesional y vital. Podemos ser ayuda y soporte a los alumnos. BPAlumni canaliza y mantiene el vínculo con la Escola: queremos que los antiguos alumnos sigan visitándola, que usen sus instalaciones, incluso puedan seguir formándose allí.

Un objetivo más ambicioso es que BPAlumni conecte más allá de BP, que sirva para que sus miembros interactúen entre ellos para resolver dudas (por ejemplo, durante la carrera o al escoger un trabajo), organizarse para compartir aficiones o ayudarse mutuamente. Los objetivos son ambiciosos, pero pueden conseguirse a medio plazo.

En definitiva, pensamos que construir una comunidad sana de *alumni* alrededor de nuestra Escola es nuestra manera de devolverle una parte de todo lo que ella nos ha dado.

Para avanzar en todo ello, la junta se reunió el pasado 17 de mayo de 2022 para plantear una estrategia que se resume en tres objetivos a medio plazo y tres planes de acción concretos.

Objetivos:

- Mejorar la calidad de la información de la base de datos de los inscritos para potenciar la conexión entre los miembros.
- Potenciar la interacción entre BPAlumni y su junta.
- Canalizar marca y concentrar los esfuerzos en las generaciones más jóvenes.

Planes de acción:

- Renovación constante de la junta. Cada año se renovarán dos miembros para darle dinamismo y facilitar el relevo de los que ya llevan más tiempo de dedicación.
- Realizar actos presenciales (charlas y fiesta anual).
- Mantenerse activos en las redes.

Para acabar, desde la junta queremos animar a tod@s los que habéis sido alumn@s de la Escola para que os registréis en la base de datos y así nos ayudéis a seguir construyendo esta comunidad tan potente que es y seguirá siendo, gracias a todos vosotros, BPAlumni. La suma de pequeños esfuerzos individuales da como resultado una gran fuerza que impulsa a la comunidad y a la Escola en los retos del futuro.

JACINT BASSÓ I PARENT
Director general

UNA ALTRA VEGADA ARQUITECTURA I PEDAGOGIA A BETÀNIA PATMOS

A PROPÒSIT DE GUILLERMO GIRÁLDEZ
I XAVIER DE ROSSELLÓ

79

Si ara fa un any, a les pàgines 78 i 79 del *Parlem-ne* 104, parlàvem de pedagogia i arquitectura a propòsit de la mort de Montserrat Omedes i Juan Carlos Capiella, un any després ho fem en homenatge a l'arquitecte Guillermo Giráldez i al pedagog Xavier de Rosselló, traspassats ara fa uns mesos, tots dos estretament vinculats a la nostra Escola.

Guillermo Giráldez Dávila (1925-2022) va conformar juntament amb Pedro López Iñigo (1926-1997) i Xavier Subías i Fages (1926-2013) un dels despatxos d'arquitectura més importants de la segona meitat del xx, sempre dins d'una avantguarda moderna i trenca-dora i, en el seu cas, acostada a un cert racionalisme mediterrani. Hereus del GATCPAC, l'equip es va crear el 1955 i es va mantenir molt actiu fins el 1996, any de la seva dissolució. Tot just el 1958 van rebre el premi FAD pel disseny de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, una de les seves primeres obres a la qual en seguiren moltes més.

Entre aquestes altres obres rellevants trobem el projecte urbanístic del grup d'habitatges i serveis de Montbau, l'Hospital Oncològic Duran i Reynals, la Facultat de Ciències Econòmiques de la Diagonal o l'Escola Betània Patmos. Efectivament, dels cinc edificis actuals del Clos Montserrat, tres d'ells van ser projectats i construïts per l'equip Giráldez, López Iñigo i Subías a partir d'un concurs d'idees que va iniciar-se el 1962 i que va concretar-se en els edificis actuals de Primària, ESO i el bloc que alberga la piscina i el menjador central, inaugurat aquest darrer el 1970. Tres edificis que, malgrat el pas dels anys, mantenen la seva modernitat i funcionalitat de manera envejable.

Justament en aquests tres edificis és on Xavier de Rosselló Seitún (1935-2022) va desenvolupar la seva tasca docent i directiva, volíem dir, pedagògica, durant les últimes dècades del segle passat, especialment durant el període que va exercir de director general, del 1979 al 1984, i durant tots els cursos que va ensenyar matemàtiques –la seva passió intel·lectual– d'una manera lúcida i metòdica, segons encara recorden antics alumnes que van aprendre a estimar el llenguatge matemàtic i a fer-ne la seva eina professional.

A la portada del *Parlem-ne* número 4, publicat el desembre de 1979, trobem la notícia del nomenament de Xavier de Rosselló com a nou director de l'Escola. I en el número 5, publicat el juny de 1980, concretament a la pàgina 3, trobem un article escrit pel mateix Rosselló que comença així: «Tots sabem que durant aquests darrers anys hi ha hagut al nostre país una forta crisi que ha envaït gairebé tots els camps de la societat. Crisi de relacions laborals, d'eficàcia en el treball, d'estructures, i crisi, en el fons, de qualitat de vida. [...] Enfront de tota crisi, però, hi ha dues possibles solucions: l'una, amagar el cap sota l'ala, com vulgarment es diu; l'altra, que és la que nosaltres proposem, afrontar amb imaginació i visió de futur les situacions conflictives que tota crisi comporta. [...] El moment que ens ha tocat viure des del punt de vista de l'ensenyament és un moment conflictiu i problemàtic per a les escoles, però és també un moment d'enormes possibilitats de creació, clarificació i enriquiment, si aconseguim que aquells tres estaments, pares, alumnes i professors [avui diem famílies, infants i joves, i professionals de l'educació] sàpiguen coordinar les seves forces amb sinceritat, diàleg i coherència».

Lectors actuals, us ressona alguna cosa? Potser en contra del que sovint s'opina, les coses importants no han canviat tant. Per a nosaltres, nois i noies, pares i mares, mestres i professors i altres treballadors de l'Escola, aquells edificis construïts ara fa seixanta anys ens semblen ben actuals; i rellegir reflexions com el text de Rosselló, que d'anys en té passats quaranta, ens porta al present més actual. Potser les persones que ja no són amb nosaltres, el Guillermo Giráldez o el Xavier de Rosselló o tantes d'altres, són molt més presents del que ens pensem. De fet, persones com aquestes són els sediments que conformen la superfície que permet posar-nos drets i caminar amb coratge. Gràcies, imprescindibles!

Fundació Privada BetàniaPatmos

Montevideo, 13
08034 Barcelona
Tel. 932 521 900
info@betania-patmos.org
www.betania-patmos.org

CONSELL DE REDACCIÓ Cristina Albarral, Judith Badia, Jacint Bassó, Xavier Ciurans, Maite Díaz, Pilar Gallardo, Josep Mª Galopa, Ramon Girbau, Josep Pascual, Pilar Pérez, Aureli Redón, Anna Riba, Joan Ramon Riqué, Maria Sánchez i Jordi Soler. **DISSENY** Tàctica. **IMPRESSIÓ** Galera. **TIRATGE** 1.600 exemplars. **AGRAÏMENTS** Un agraïment especial per a totes les persones que han participat en la ideació, el disseny i la producció d'aquest *Parlem-ne* 105. **COBERTA** Eriçó del Clos Montserrat, fotografiat per Pilar Pérez la nit del dijous 14 de juliol de 2022.

3 Escola
BetàniaPatmos
BARCELONA